

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jussi Toljola

SOSIAALISEN UUTISMEDIAN
TOTEUTTAMINEN WORDPRESSILLÄ.
CASE: VAIHTOVIRTA

Liiketalous ja matkailu

2011

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Jussi Toljola
Opinnäytetyön nimi	Sosiaalisen uutismedian toteuttaminen WordPressillä. Case: Vaihtovirta
Vuosi	2011
Kieli	Suomi
Sivumäärä	70
Ohjaaja	Raija Tuomaala

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia WordPress-sisällönhallintajärjestelmää ja tutustua niin sen ominaisuuksiin kuin mahdollisuuksiin sisällönhallintajärjestelmänä. Tehtävänä oli olla mukana myös toteuttamassa uutismedia Vaihtovirtaa esimerkkinä sisällönhallintajärjestelmän monipuolisuudesta. Vaihtovirran päämääränä on luoda vasemmistolainen verkkojulkaisu, joka herättää vasemmistolaista verkkokeskustelua ja yhdistää poliittisesti kiinnostavaa journalismia samaan paikkaan. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Mediajalostamo jonka toimipaikka sijaitsee Tampereella.

Työhön sisältyi WordPressin taustan kartoittaminen, WordPress-sivuston rakentamiseen liittyvien vaiheiden läpikäyminen ja yleinen selvitys WordPress-teemojen ja lisäosien käytöstä. Työhön sisältyy paljon myös vinkkejä yleisestä käytettävyydestä liittyen verkkosivujen tekoon.

Työssä ei erikseen ruvettu miettimään, mitä sisällönhallintajärjestelmää tulisi käyttää, sillä toimeksiantaja oli jo aiemmin valinnut alustakseen WordPressin. Työssä käydään kuitenkin lyhyesti läpi myös muita markkinoiden johtavia avoimen lähdekoodin sisällönhallintajärjestelmiä ja vertaillaan niiden ominaisuuksia.

Avainsanat Blogi, WordPress, Sisällönhallintajärjestelmä, CMS,
Sosiaalinen Uutismedia, Vasemmistoliitto

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma

ABSTRACT

Author	Jussi Toljola
Title	Implementing Social News Media with WordPress. Case: Vaihtovirta
Year	2011
Language	Finnish
Pages	70
Name of Supervisor	Raija Tuomaala

The objective of this thesis was to examine the WordPress content management system and explore its properties and possibilities as a potential content management system. The task was also to be involved in implementing news media Vaihtovirta as an example of the versatility of the content management system. The goal of Vaihtovirta is to create a political left-wing web publication which raises political left-wing network discussion, and combines politically interesting online journalism in to the same place. The thesis was commissioned by Mediajalostamo, whose headquarters are located in Tampere.

The work includes some background mapping of WordPress, going through the different stages of constructing a WordPress site and a debriefing about using WordPress themes and add-ons. The work also includes a lot of tips on usability regarding website building.

In the study it was not necessary to consider which Content Management system should be used, since the client had already selected WordPress as the platform of choice. However, the study briefly examines other market-leading open source Web content management systems and compares their features.

Keywords	Blog, WordPress, Content Management System, CMS, Social News Media, Left Alliance
----------	--

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	6
2. MEDIAJALOSTAMON YRITYSESITTELY JA VAIHTOVIRTA.....	8
2.1 Yritysesittely.....	8
2.2 Vaihtovirta	9
3. BLOGIEN HISTORIAA JA BLOGISOVELLUKSIIN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ.....	12
3.1 Historiaa.....	12
3.2 Blogisovelluksiin liittyviä käsitteitä.....	14
4. SUUNNITTELU JA VAIHTOEHDOT	18
4.1 Blogin suunnittelu	18
4.1.1 Blogin suunnittelun kehittyminen	18
4.1.2 Merkittävät vaikutukset blogin suunnittelussa	18
4.2. Avoimen lähdekoodin eri blogi-sovellusvaihtoehdot ja niiden vertailu	19
4.2.1 WordPress	19
4.2.2 Drupal.....	21
4.2.3 Joomla	23
5. WORDPRESS-TEKNIikka.....	27
5.1 WordPressin perustietoja	27
5.1.1 WordPress.org ja WordPress.com.....	27
5.1.2 WordPressin toiminta.....	27
5.1.3 Perusvaatimukset.....	28

5.1.4 Ominaisuudet	28
5.1.5. Käyttöoikeuksien määrittely	28
5.2 Oma Teema.....	32
5.2.1 Teeman suunnittelu	32
5.2.2 Teemalla kommunikoidaan verkkosivun yleisön kanssa.....	32
5.2.3 Teeman rakentaminen	34
5.2.4 Vinkkejä julkisen teeman suunnitteluun	37
5.3. Kuinka valita juuri oikeat lisäosat WordPressiin	38
6. SOSIAALISEN UUTISMEDIAN TOTEUTTAMINEN	43
6.1. Sisällön hallinta	43
6.1.1 Keskity sisältöön	43
6.1.2. Lukijalle pitää antaa paikka jonne mennä.....	43
6.2 Kuinka saada blogille lisää tilaajia	45
6.2.1 Auta käyttäjää tilaamaan	45
6.2.2 Osallistuta lukija keskusteluun	46
6.2.3 Hakukoneoptimointi	48
6.3 WordPress-toiminnot	51
6.3.1 Artikkelin lisääminen WordPressissä	52
6.3.2 Mediakirjasto	54
6.3.3 Mediatiedostojen lisääminen artikkeliin	55
7. PÄÄTELMÄT	62

8. YHTEENVETO	66
LÄHTEET	67

1. JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö sai alkunsa, kun työharjoittelussa Pirkanmaan Vasemmistoliitolla kuulin, että tamperelainen Mediajalostamo-yritys ja Pirkanmaan Vasemmistoliitto alkoivat yhteistyössä toteuttaa uutta sosiaalisen uutismedian verkkojulkaisua. Ilmaisoin kiinnostukseni kyseiseen projektiin ja tapasin Mediajalostamon toimitusjohtajan Ilpo Puhakan. Ilpo Puhakan kanssa sovimme, että teen osan tästä julkaisusta opinnäytetyönäni. Yhdessä Mediajalostamon ja Pirkanmaan Vasemmistoliiton väen kanssa aloimme suunnitella tätä uutismediaa, jolle nimeksi löytyi Vaihtovirta. Toimin osana tiimiä, joka vastasi Vaihtovirta-projektin toteutuksesta, ja minulle annettiin omat vastuualueet, kun taas Mediajalostamo vastasi omasta osuudestaan. Tehtäviini kuului muun muassa vastaaminen lisäosista, käännöstyöt, käyttäjien käyttöoikeuksien hallinta Capability Managerilla. Lisäksi toimin apukouluttajana kahdelletoista henkilölle järjestetyssä Vaihtovirran koulutustilaisuudessa Tampereella.

Vaihtovirta rakennettiin WordPress-sisällönhallintajärjestelmällä ja kyseisen ohjelman esittelen mahdollisimman laajasti, kuitenkin opinnäytetyön laajuuden huomioiden. Käyn vaiheittain läpi, mitä kaikkea tämän blogisovelluksen kanssa on hyvä ottaa huomioon verkkosivua rakentaessa.

Opinnäytetyön tutkimusongelmina minulla oli seuraavat neljä kysymystä:

- 1) Mikä on WordPress-blogisovellus ja mistä se koostuu?
- 2) Mitkä ovat tällä hetkellä johtavat sisällönhallintajärjestelmät ja mihin tarkoitukseen mikäkin ohjelma on paras?
- 3) Miten rakentaa oma sopiva WordPress-teema?
- 4) Kuinka valita oikeat lisäosat WordPressiin

Aluksi esittelen tutkimuksessa mukana olevat organisaatiot, sitten siirryn kertomaan blogikirjoittamisen historiasta, jonka jälkeen esittelen blogin suunnittelun

periaatteita. Seuraavaksi vertailen erilaisia avoimen lähdekoodin blogi-ohjelmien tarjoamia vaihtoehtoja, jonka jälkeen esittelen WordPress-ohjelman käyttäjälle tarjoamia mahdollisuuksia ja ohjelman teknisiä vaatimuksia tarkemmin. Tämän jälkeen esittelen lukijalle, miten valita tarkoitukseen sopiva teema ja tuottaa sisältöä valitulle blogialustalle sekä pohdin, miten saada blogille lisää käyttäjiä. Lopuksi esittelen vielä tarkemmin WordPressin ominaisuuksia blogialustana.

2. MEDIAJALOSTAMON YRITYSESITTELY JA VAIHTO-VIRTA

2.1 Yritysesittely

Mediajalostamo tuottaa helppokäyttöisiä ja joustavia verkkoviestintäpalveluita.

Lisäksi se:

- suunnittelee ja toteuttaa journalistisia sivustoja.
- konsultoi verkkoviestinnän kehittämisessä.
- auttaa säännöllisessä verkkoviestinnässä ja sosiaalisen median hallinnassa.

Mediajalostamo toteuttaa verkkojulkaisuja ja kotisivuja WordPressillä, joka on monille tuttu ”bloggaamisesta”. WordPress on helppokäyttöisyytensä ja kehityskelpoisuutensa vuoksi nykyään myös monien korkeatasoisten julkaisujen käytössä.

Mediajalostamon taustalla on kaksi yrittäjää Ilpo Puhakka ja Miska Viitaniemi. Ilpo Puhakka on toimittaja, jolla on työtaustaa Ylen monimedia uutisoinnista ja Helsinginsanomista (HS.fistä). Miska Viitaniemi puolestaan on digitaaliseen taiteeseen keskittynyt kuva-artsaani, joka tuottaa tyylikästä verkkografiikkaa.

Osakeyhtiön hallituksessa toimii varsinaisten yrittäjien lisäksi Petri Toikkanen ja Kimmo Hokkanen. Petri Toikkanen tuo hallitukseen talousosaamista, jota hän on kerryttänyt muun muassa Eetnet Oy:n ja Jamkon toiminnanjohtajana. Kimmo Hokkanen on kokenut IT-alan yrittäjä, joka työskentelee myös tuotantotiimissä alihankkijana.

2.2 Vaihtovirta

Kuva 1. Vaihtovirran logo

Vaihtovirta on yleisvasemmistolainen projekti, joka on painottunut sosiaaliseen mediaan. Vaihtovirran päämääränä on luoda vasemmistolainen verkkojulkaisu, joka herättää vasemmistolaista verkkokeskustelua ja yhdistää poliittisesti kiinnostavaa journalismia samaan paikkaan. Linjaltaan Vaihtovirta on kansalaisjournalistinen, vasemmistolainen ja puoluepoliittisesti sitoutumaton. (Wikiopisto 2010: www.)

Vaihtovirtaa varten luodaan 5-15 hengen ydintoimitusryhmä, jonka vastuulla on säännölliset asiat, kuten journalististen painopistealueiden seuraaminen, sivuston moderointi, käyttäjien rekrytointi ja aktivointi. Alkuvaiheessa toimitus on paikallinen, mutta julkaisu ei kuitenkaan profiloitu pelkästään tamperelaiseksi, vaan tarkoitus olisi laajentaa koko käyttäjäkuntaa valtakunnalliseksi. Journalistiset painopisteet keskittyvät politiikkaan ja poliittisiin uutisiin, blogiteksteihin ja kolumneihin laajassa mielessä. Toiminnalliset painopisteet taas sisältävät lukijoiden aktivoimista rekisteröitymään verkkosivun sisällöntuottajiksi. Vaikka julkaisu on vasemmistolainen, niin se on silti puoluepoliittisesti sitoutumaton ja julkaisupäätökset pysyvät journalistisina. (Wikiopisto 2010: www.)

Toimitusprosessi

Julkaisutoiminnan käynnistyttyä Vaihtovirran kohderyhminä ovat sosiaalisen median käyttäjät ja vasemmistolaiset nettikirjoittelijat. Jotta ihmisiä saataisiin julkaisun rekisteröityneiksi käyttäjiksi, toimitus tekee tarvittavaa promootiotyötä ja rekrytointia. Vaihtovirran käyttäjistä luultavasti enimmäisosa osoittautuu passiivisik-

si seuraajiksi. Tavoiteltava passiivinen kohderyhmä on vielä hieman epäselvä, mutta se määritetään myöhemmin. (Wikiopisto 2010: www.)

Uutuutena tässä sosiaalisen uutismedian julkaisussa on toimitetut linkit. Toimiteuilla linkeillä tarkoitetaan linkkien nostamista vasemmistolaisesta sekä porvarillisesta mediasta, näiden linkkien otsikointia, juontoa eli lyhyttä toimittamista, kommenttia tai yhteenvedoa, sekä linkkien luokittelua. Linkit on luokiteltu avainsanojen ja kategorioiden avulla. Kategorioita on mahdollista nimetä esimerkiksi juttuluokan mukaan: ”kolumnit”, ”uutiset”, ”artikkelit”. (Wikiopisto 2010: www.)

Avainsanoja on mahdollista syöttää aihepiirien mukaan, esimerkiksi ”Kunnallispolitiikka”, ”Tampere” ja ”Talous”. Luokittelujärjestelmä on luotu dynaamiseksi, joka tarkoittaa sitä, että toimitus voi muokata ja lisätä luokituksia, jos siihen on tarvetta. (Wikiopisto 2010: www.)

VAIHTOVIRTA

Kalenteri Toimitus RSS Testisälää Kirjaudu / luo tunnus

Tämä on tärkeä uutinen!
19.7.2010
Uutiset
Räjähdyksmäinen uutinen joka pistää sukat pyörimään jaloissa noin 6000km/s ja veren kiertämään aivoissa uskomatonta vauhtia, ainakin kuusi kertaa valoa nopeammin!

Vaihtovirta
Hei, tässä esittelen itseni. Tai tähän voi siis laittaa vaikka mitä...

Tämä on tärkeä uutinen!
19.7.2010
Uutiset
Räjähdyksmäinen uutinen joka pistää sukat pyörimään jaloissa noin 6000km/s ja veren kiertämään aivoissa uskomatonta vauhtia, ainakin kuusi kertaa valoa nopeammin!

Tämä on tärkeä uutinen!
19.7.2010
Uutiset
Räjähdyksmäinen uutinen joka pistää sukat pyörimään jaloissa noin 6000km/s ja veren kiertämään aivoissa uskomatonta vauhtia, ainakin kuusi kertaa valoa nopeammin!

Blogosfääri
Reunaehtoja utopioille
Hegemonisesti on tavattoman hienoa, että ihmiset haluavat olla jälleen kommunisteja. Hedelmien tuorein vieraskynä Olemme kommunisteja, emme vasemmistolaisia ... Lue lisää >>

Kolumnit
Tähän otsikko
Leipäteksti Hegemonisesti on tavattoman hienoa, että ihmiset haluavat olla jälleen kommunisteja. Hedelmien tuorein vieraskynä Olemme kommunisteja, emme vase... Lue lisää >>

Kulttuuri
Teatteri voi olla sosiaalityötä
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad... Lue lisää >>

Mielipiteet
Tähän otsikko
Leipäteksti Hegemonisesti on tavattoman hienoa, että ihmiset haluavat olla jälleen kommunisteja. Hedelmien tuorein vieraskynä Olemme kommunisteja, emme vase... Lue lisää >>

Kuva 2. Vaihtovirran etusivu <http://vaihtovirta.org/> (Kuvassa testivaihe)

The screenshot shows the homepage of the 'Vaihtovirta' website. At the top left is the logo 'VAIHTOVRTA' with an orange arrow graphic. To the right is a search bar with the text 'Etsi'. Below the logo are links for 'Kalenteri', 'Toimitus', 'RSS', and 'Testisälää'. On the right side of the header are social media icons for RSS and Facebook, followed by the text 'Kirjaudu / luo tunnus'.

The main content area features three article listings:

- 19.7.2010**
Tämä on tärkeä uutinen!
Räjähdysmäinen uutinen joka pistää sukat pyörimään jaloissa noin 6000km/s ja veren kiertämään aivoissa uskomatonta vauhtia, ainakin kuusi kertaa valoa nopeammin!
Kategoriat: Uutiset
Tagit: (Edit)
- 1.6.2010**
Vasemmistoliitto esittäytyi kirjastotapahtumassa
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat.
Kategoriat: [Politiikka](#), [Pääkirjoitus](#), [Uutiset](#)
Tagit: [Järjestöuutiset](#), [Kotimaa](#), [Vasemmisto](#) (Edit)
- Teatteri voi olla sosiaalityötä**
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam

On the right side, there are two sidebar sections:

- Kategoriat**
 - Blogosfääri (10)
 - Kolumnit (3)
 - Kulttuuri (4)
 - Mielipiteet (5)
 - Pääkirjoitus (3)
 - Politiikka (12)
 - silakkamopo (10)
 - Testisälää (2)
 - Uncategorized (3)
 - Uutiset (6)
- Uusimmat artikkelit**
 - Otsikko Vaihtovirran etusivulle
 - Tähän otsikko
 - Reunaehtoja utopioille
 - Muistakaa, että järki on porvarin keksintö
 - Väliakarapsaa talouskriisin handlaamisesta Yhdysvalloissa

At the bottom right, there is a dark button labeled 'Arkisto'.

Kuva 3. Vaihtovirran artikkeleita voi hakea sivulta kategorioiden mukaan, arkistosta tai katsomalla uusimmat artikkelit. (Kuvassa testivaihe)

3. BLOGIEN HISTORIAA JA BLOGISOVELLUKSIIN LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ

3.1 Historiaa

1990-luvulla moderni blogi kehittyi henkilökohtaisista online-päiväkirjoista, jossa ihmiset kertoivat juttuja heidän elämästään. Useimmat tällaiset kirjoittajat kutsuivat itseään toimittajiksi tai journalisteiksi. (Wikipedia 2011a: www.)

Termin "weblogi" loi Jorn Barger vuonna 1997. lyhyen muodon "blogi" loi Peter Merholz, joka leikillisesti käytti blogi sanaa lauseessa ”me bloggaamme sivupalkissa hänen blogissaan Peterme.com”. Pian sen jälkeen syntyi yleinen käsitys ”blogata”, verbi joka tarkoittaa oman blogin muokkausta tai toisen blogiin kirjoittamista. (Wikipedia 2011a: www.)

Weblogi on web-sivusto, joka sisältää useita merkintöjä mitkä on järjestetty käänteisessä aikajärjestyksessä, usein päivitetty säännöllisesti uusilla tiedostoilla tiettyistä aiheista. Tiedot on voinut kirjoittaa sivuston omistaja, sivuston avustajat, tai tiedot voivat olla esimerkiksi linkkeinä toisista sivustoista tai muista lähteistä. (Wikipedia 2011a: www.)

Blogien historiaa kirjoittaneen Rebecca Bloodin mukaan, ensimmäiset weblogit olivat itse asiassa linkkilistoja. Linkkilistat sisälsivät enemmän tai vähemmän kommentaareja, linkkejä, kirjoittajan henkilökohtaisia esseitä ja ajatuksia. Ennen kehittyneempien palvelujen syntyä weblogeja saivat Internetiin vain sellaiset ihmiset, joilla oli taitoa rakentaa sivu. Weblogien pitäjän piti omaksua taidot, joilla hän ohjelmoi webloginsa HTML-kielellä. Jotkut atk-alan työntekijät saattoivat laittaa weblogeja pystyyn työpäivän jälkeen vapaaehtoisesti. Kuten muissakin tekniikan evoluution vaiheessa, asialla olivat yleensä entusiastit. (Blood 2000: www.)

Monet nykyisetkin weblogit ovat oikeastaan muunnelmia noista varhaisista. Ne seuloivat ja etsiintyivät vähän tunnettuihin mutta kiintoisiin nurkkauksiin Internet-

maailmassa ja kommentoivat sellaisia uutisia ja artikkeleita, jotka ovat huomion arvoisia. (Blood 2000: www.)

Hitaan alun jälkeen ”bloggaaminen” sai nopeasti suosiota. Blogien käyttö levisi vuonna 1999, ja seuraavina vuosina blogit tulivat vieläkin suosittumaksi. (Wikipedia 2011b: www.)

Bloggaajat yhdistivät omia web-sivun palveluita työkaluilla, joilla pystyttiin tekemään linkityksiä muille sivuille helpommin (”permalinks”, ”blogrolls” ja ”TrackBacks”). Tämä, yhdessä weblog-hakukoneiden avulla antoi bloggaajien seurata viestiketjuja, jotka yhdistivät heidät artikkeleihin mitkä olivat heidän mielestä kiinnostavia. (Wikipedia 2011b: www.)

Vuoteen 2001 mennessä ”bloggaaminen” oli riittävä ilmiö siihen, että alkoi ilmettyä blogien käyttöoppaita, jotka pääosin keskittyivät blogien tekniikkaan. Bloggausyhteisö ja sen suhde laajempaan yhteiskuntaan kasvoi nopeasti. Koulut alkivat tutkia bloggaamista ja huomasivat journalismin ja bloggaamisen eroja. (Wikipedia 2011b: www.)

2004 vuodesta nykyyhetkeen, blogin rooli on ollut vahvasti valtavirtaa edustava, kun poliittiset konsultit, uutispalvelut ja ehdokkaat alkoivat käyttää säännöllisesti blogeja työkaluina päivittäisiin uutisiinsa ja mielipiteisiinsä. (Wikipedia 2011b:www.)

Varhaiset weblogit olivat yksinkertaisesti käsin päivitettäviä yleisiä sivustoja tai sivuston osia. Kuitenkin ajan mittaan weblogien ylläpitotyökalujen kehitys sai aikaan paljon suuremman, vähemmän teknisen populaation. Lopulta tämä kehitys on mahdollistanut verkkojulkaisemisen, joka tuottaa blogeja, jota näemme tänä päivänä. Esimerkiksi jonkinlainen selain-pohjainen ohjelmisto on nyt tyyppillinen osa ”bloggaamista”. Blogeja voidaan isännöidä omilla blogien isännöintipalveluilla, tai ne voidaan suorittaa käyttämällä blogisovelluksia, kuten WordPress, Movable Type, Blogger tai LiveJournal, tai säännöllisiä verkkoisännöintipalveluita. (Wikipedia 2011b: www.)

3.2 Blogisovelluksiin liittyviä käsitteitä

Blogi

Blogi, verkkoloki, weblogi, nettipäiväkirja (nettis), verkkopäiväkirja on verkkojulkaisu, joka päivittyy jatkuvalla syötöllä. Blogissa uusimmat merkinnät tulevat yleensä sivun ylälaitaan. Merkintöihin kuuluu luonnollisesti tekijänimi (blogi voi mahdollisesti olla myös ryhmän toimittama), suora linkki eli ”permalinkki”, päiväys, useasti kommentointi, mahdollisuus siihen että merkinnän voi lähettää sähköpostina edelleen, tietoja blogeista jotka ovat linkittäneet kyseiseen merkintään (TrackBack) ja tietyissä järjestelmissä myös merkintää ja kategoriaa määrittäviä ”tageja”. Blogi-sanaa käytetään hyvin yleisesti suomenkielessä nykypäivänä, sillä monet blogin pitäjät väittävät, että aikoinaan suosittu termi verkkopäiväkirja voi johtaa harhaan. Verbijohdonnainen on ”bloggaaminen” tai ”blogaaminen”, joista ensimmäisenä mainittu on kovin vahvasti vakiintunut kielenkäyttöön. (Rongas 2006: www.)

Avoin lähdekoodi

Avoin lähdekoodi (”open source”) tarkoittaa periaatetta, jossa tietokoneohjelmistojen lähdekoodi on vapaasti saatavilla tutkimista ja kehittämistä varten. Avoimen lähdekoodin periaatteisiin kuuluu myös oikeus muuttaa ohjelman lähdekoodia ja levittää muokattuja versioita eteenpäin. Käytännössä avoin lähdekoodi tarkoittaa samaa asiaa kuin vapaat ohjelmistot, joista puhuttaessa halutaan usein painottaa ohjelmistokehityksen eettisiä ulottuvuuksia. (Helsingin yliopisto 2005: www.)

Sisällönhallintajärjestelmä

Sisällönhallintajärjestelmä (”content management system” tai ”CMS”) on yleisnimitys tietojärjestelmälle, joka palvelee koko organisaation sisällönhallintaa sen sijaan, että olisi keskittynyt pelkästään johonkin yksittäiseen osa-alueeseen, kuten verkkopalveluiden hallintaan. Sisällönhallintajärjestelmä voi olla oma erillinen ohjelmansa, mutta useimmiten se on www-selaimella toimiva sovellus, joka toi-

mii paikasta ja käytettävän koneen ohjelmista riippumatta. (Syrja Interactive; Wikipedia 2011c: www.)

RSS

RSS (”Really Simple Syndication”), uutisvirta, syöte, feed, jota pystyy seuraamaan RSS-lukijaohjelmilla esimerkiksi Feedreader, Aggregator, RSS News Reader. Tällaista sisältöä ovat esimerkiksi blogit, uutiset ja podcastit. RSS on tapa välittää materiaalia tiedon tuottajilta tiedon kuluttajille. Tieto tulee RSS:n avulla monesta eri paikasta kuluttajan luokse, sen asemasta että kuluttaja juoksisi ympäri nettiä tietolähteiden luokse. Syötetekniikoita löytyy useita, kuten RSS 1.0, RSS 2.0, Atom. Palvelut esimerkiksi Feedburner voi muuttaa kaikenlaiset syötetekniikat muotoon, jotka kaikki lukijaohjelmat hyväksyvät. RSS palvelu - feed - syntyy, kun tiedon tarjoaja koodaa esimerkiksi uutissivullaan tietyt asiat RSS-koodilla. RSS-palvelun merkinä on usein pieni oranssi **RSS**-nappi. Asioita vakavissaan seuraava säästää näiden merkkien ansiosta paljon aikaa. (Rongas 2006; Wikipedia 2011d: www.)

Tagi

Tag, tagi, tarkenne, tunniste, tarra, leima, avainsana (myös koodi tai komento) on HTML-kielen ilmaisu, jonka avulla voidaan saada aikaan toiminto verkkosivulle (esimerkiksi hyperlinkki tai lihavointi). Useissa blogisovelluksissa ei ole tarvetta puuttua HTML-koodiin, mutta bloggaajat, jotka ovat taitavia ohjelmoijia muokkaavat joskus sivunsa haluamaansa muotoon, muokkaamalla HTML-kieltä ja käyttäen omaa CSS-tyyliä. ”Tagilla” voidaan tarkoittaa sekä blogi-elementtejen kuten kuvien ja tekstien leimaamista ”tagging”, että luokittelua hakuja varten. Näistä luokitteluista/leimoista rakentuu verkkoyhteisön luomia sanastoja/hakemistoja, joita voidaan visualisoida ”tagipilvillä”. (Rongas 2006: www.)

Vimpain

Vimpain (”widget”) on itsenäinen sovellus, joka voidaan upottaa kolmannen osapuolen sivustoihin (esimerkiksi verkkosivuun, blogiin tai sosiaalisen median si-

vustoon). Vimpaimia voi käyttää kaikki käyttäjät, joilla on sivun käyttöön tekijänoikeus. Esimerkiksi voi laittaa sellaisen vimpaimen Facebookiin, joka näyttää säätiedotuksen jatkuvasti omalla sivulla. (Wikipedia 2011e: www.)

Upotettavaa ohjelmointikoodia on ollut alusta asti olemassa aikaisesta Internetin kehityksestä lähtien. Web-kehittäjät pyrkivät jatkuvasti käyttämään kolmannen osapuolen ohjelmointikoodia niiden sivuilla. Varhaiset verkkovimpaimet lisäsivät funktioita, kuten esimerkiksi mainosbannereita. Vimpaimet ovat toteutettu käyttäen web-teknologioita, kuten JavaScript, Flash, HTML ja CSS. (Wikipedia 2011e: www.)

Käyttö sosiaalisessa mediassa:

Käyttäjät ensisijaisesti käyttävät vimpaimia parantamaan heidän henkilökohtaisia web-kokemuksia, tai heidän henkilökohtaisten sivustonsa kävijöiden web-kokemuksia. Vimpaimien käyttö on osoittautunut yhä suosituimmaksi, kun sosiaalisen median käyttäjät voivat lisätä erillisiä sovelluksia blogeihinsa, profiileihinsa ja yhteisön sivuille. (Wikipedia 2011e: www.)

Permalinkki

Permalinkki (permalink) on URL-osoite, joka osoittaa tiettyyn blogi-viestiin, vaikka viesti olisikin siirtynyt jo etusivulta blogin arkistoon. Koska permalinkki säilyy muuttumattomana "ikuisesti", sitä käyttämällä saa estettyä linkkien vanhenemista. (Blogimaa 2010a: www.)

Blogroll

BlogRoll on kokoelma linkkejä toisiin blogeihin. Mikäli BlogRoll on käytössä, se löytyy useimmiten etusivulta sivupalkista useimmissa blogeissa. (Blogimaa 2010b: www.)

TrackBack

TrackBack eli paluuviihteet ovat tapa, joiden avulla blogin pitäjälle voidaan kertoa kirjoituksensa kommentoinnista omassa blogissa. Kirjoituksesta täytyy siis olla linkki kommentoitavaan sisältöön kohdeblogissa. (Blogimaa 2010c: [www.](#))

Pingback

Pingback on menetelmä, jonka avulla bloggaaja saa automaattisesti viestin, kun linkki toisessa blogissa osoittaa hänen blogiinsa. (Blogimaa 2010d: [www.](#))

Verkkosisännöinti

Verkkosisännöinti (”web hosting”) on tilaa jakava palvelu, johon varataan tilaa asiakkaille jotka haluavat omat sivustonsa Internetiin tietokonepalvelimien avulla. Palvelimet ovat tehokkaita tietokoneita, joilla on erittäin suuria kiintolevyjä, tai joukko kovalevyjä. Palvelimien tila on varattu niille, jotka haluavat verkkosivunsa Internetiin. (Wikipedia 2011f: [www.](#))

Jokaisella palvelimella Internetissä on ainutlaatuinen numeerinen IP (Internet Protocol)-osoite. Kun oma tila on varattu palvelimelta, niin sen voi löytää Internet-selaimella osoitteella, joka perustuu palvelimen osoitteeseen. (Wikipedia 2011f: [www.](#))

API

API eli ohjelmointirajapinta (”Application programming interface”) on käyttöliittymä, jolla eri ohjelmat voivat tehdä pyyntöjä ja vaihtaa tietoja eli keskustella keskenään. Hyvä esimerkki keskustelusta on ohjelmat, jotka tarvitsevat käyttöjärjestelmältä luvan käyttää keskusmuistia sekä tiedostoja. (Wikipedia 2011g: [www.](#))

4. SUUNNITTELU JA VAIHTOEHDOT

4.1 Blogin suunnittelu

Blogia suunnitellaan kuten mitä tahansa verkkosivua, kaikki on kiinni sivuston käyttäjistä. Mitä he haluavat tehdä? Ja mitä haluat heidän tekevän? (Ta'eed etc. 2008: 32.)

4.1.1 Blogin suunnittelun kehittyminen

Bloggailu on nopeasti muuttuvaa. Miten Internetin käyttäjät katsovat blogeja tänään on hyvin erilaista, kuin se oli vain kaksi tai kolme vuotta sitten. Yksinkertaisista oppaista (journals) alkaneet Blogit ovat joissakin tapauksissa laajentuneet lehdiksi, portaaleiksi ja yhteisöiksi. Jopa pienemmät sivustot joilla ei ole ollut suurempia pyrkimyksiä sivujensa suhteen, ovat omaksuneet uusia ominaisuuksia, mm. vimpaimet ja uudet tekniikat. (Ta'eed etc. 2008: 33.)

Käyttäjillä on yleensä käsitys siitä, miltä blogin pitäisi näyttää hyvien käytäntöjen mukaisesti esimerkiksi sivupalkkien ja sarakkeiden suhteen. Kuten suunnittelun missä tahansa muodossa, nämä käytännöt voidaan rikkoa, mutta on tärkeää ymmärtää, miksi kaikki blogin osat ovat näytillä ja miksi ne toimivat hyvin. (Ta'eed etc. 2008: 33.)

Suurin haaste tällä hetkellä blogin suunnittelussa on se, että blogit kehittyvät uusiin muotoihin, niihin lisätään uutta sisältöä, blogi laajenee yksittäisestä tekijästä kokonaiseen ryhmään ja pohjimmiltaan kasvaa isoksi. Siksi blogin muotoa on mahdollisesti jouduttava ajan mittaan muuttamaan. (Ta'eed etc. 2008: 33.)

4.1.2 Merkittävät vaikutukset blogin suunnittelussa

Koska bloggaajat, kuten melkein minkä tahansa sivuston omistajat, haluavat pitää käyttäjänsä kiinnostuneina sivustosta, lisätä näyttökertoja ja rakentaa sivuston uskollisuutta, on luonnollinen suunta lisätä myös muita yhteisön toimintoja. Näitä ominaisuuksia ovat käyttäjäprofiilit, luokitukset, galleriat ja yhä enemmän ulkoisia vimpaimia. (Ta'eed etc. 2008: 33-34.)

4.2. Avoimen lähdekoodin eri blogi-sovellusvaihtoehdot ja niiden vertailu

Drupal, Joomla, ja WordPress

Näitä kolmea täysin erilaista CMS:ää pidetään lajinsa parhaana ja käyttäjinä on yrityksiä ympäri maailmaa. Mikä näistä kolmesta on paras CMS, kun on kyseessä käyttöönotto, toimivuus ja yleinen käytettävyys?

Näistä vanhin eli WordPress johtaa luultavasti bloggausmaailmaa, mutta tämä ei tarkoita, että se on kaikin puolin paras ja muut ovat kehityksestä jäljessä. Kaikilla CMS:llä on omat hyvät ja huonot puolensa. Jotkut sisällönhallintajärjestelmät toimivat vuorovaikutteisesti hyvin erilailla kuin toiset ja sopivat paremmin tiettyihin tarkoituksiin.

Kun käyttäjinä tulevat olemaan aktiiviset nettikirjoittelijat ja sosiaalisen median käyttäjät, tarvitsee ottaa ensimmäisenä huomioon, mikä on käyttäjäystävällisin CMS.

4.2.1 WordPress

WordPress on erinomainen järjestelmä verkkosivuston luomiseen, sen avulla voi nopeasti saada ajatuksensa esille Internetissä. On hyvä tietää, että WordPressiä on erittäin helppo käyttää ja asettaa sen asetukset kuntoon, ja WordPress on alussa huomattavasti ketterämpi kuin Drupal ja Joomla. Koska WordPress on jo kehitetty toimimaan kuten blogi, se toimii niin ilman epäröintiä. Kommentit on jo rakennettu osaksi järjestelmää, sekä ping-palvelut, useat bloggaajien profiilit, ja ”Track-Backsit”. Suurimman osan ajasta mitään ei tarvitse tehdä kyseisiin järjestelmiin, koska ne toimivat jo siten, miten käyttäjä haluaa niiden toimivan. (Stiffler-Dean 2009: www.)

Monet WordPress-käyttäjät oikeutetusti valittavat, että WordPress ei ole kehittäjäystävällinen. On ollut useita tapauksia, joissa WordPress-kehittäjien uusi päivitys

saa koko sivuston yksinkertaisesti katoamaan, tai muutoksia, jotka on tehty aikaisemmin, ei ole enää olemassa. (Stiffler-Dean 2009: www.)

WordPress on erinomainen CMS, kun kyseessä on ”bloggaaminen” ja ajatusten julkaiseminen Internetissä. WordPress on tällä hetkellä käytössä jo sadoissa miljoonissa sivustoissa. Tämä ohjelma on yleisesti käytetty sisällönhallintajärjestelmä. Sillä on monia ominaisuuksia, kuten vimpaimet, joita voidaan järjestää ilman HTML:n muokkausta. WordPress on myös hakukoneystävällinen ja sen ominaisuuksiin kuuluu mm. useiden kategorioiden luominen artikkeliin ja ”taggaamisen” mahdollistaminen blogikirjoituksissa ja artikkeleissa. (Jiang 2010: www.)

Seuraavassa taulukossa esittelen WordPressin vahvuudet ja heikkoudet.

WordPressin vahvuudet:
<ul style="list-style-type: none"> • WordPress on helppokäyttöinen, joka suhteessa alkuperäisestä asennuksesta, kaikkeen bloggaukseen liittyvään, ei tarvita muutoksia. Jopa kaikkein iäkkäimmät ja kokemattomimmat verkkopalvelujen käyttäjät voivat oppia sen nopeasti.
<ul style="list-style-type: none"> • WordPressiin on todella laaja valikoima ilmaisia teemoja ja lisäosia.
<ul style="list-style-type: none"> • Erinomainen, jos haluaa jakaa ajatuksiaan verkossa vaihteittain.
WordPressin heikkoudet:
<ul style="list-style-type: none"> • Ei kehittäjäystävällinen.
<ul style="list-style-type: none"> • Päivitykset tuovat joskus enemmän virheitä kuin korjauksia.

4.2.2 Drupal

Henkilöt, jotka mieluummin ohjelmoivat ”käsini” sivujen sisällön, tai yleisesti nauttivat ohjelmointikoodin muokkaamisesta, kun he tekevät sivustoa, niin Drupal on luultavasti heille tarkoitettu. Tämä edistyksellinen sisällönhallintajärjestelmä muistuttaa enemmän tuotekehittäjä-alustaa kuin perinteinen CMS. Ei voi kuitenkaan sanoa, että vain tuotekehittäjät voivat käyttää järjestelmää, mutta he voivat tuntea olonsa kotoisemmaksi tämän ohjelman kanssa kuin kahdessa muussa (WordPress, Joomla). Kiinnostavaa kyllä, se että on enemmän kehittäjäystävällinen, ei automaattisesti tee siitä käyttäjäystävällistä, itse asiassa kehittäjällä on kovasti töitä, jos haluaa tehdä käyttäjäystävällisen lopputuotteen. (Stiffler-Dean 2009: [www.](#))

On olemassa runsaasti enemmän toimintoja, joita voidaan kehittää Drupalissa kuin WordPressissä tai jopa Joomla:ssa. Jokaisessa toiminnolla on omat komennot ja ”tagit”, jotka voidaan sijoittaa muualle manipuloimaan sivuston toimintaa ja tämä mahdollistaa hyvin intensiivisen kokemuksen (käyttäjälle joka tietää tai ei tiedä, että mitä on tekemässä). Niille, jotka eivät ole niin kehittäjämielisiä, tämä voi olla todella hankalaa, mutta ihmisille, jotka elävät ohjelmoidakseen, ne voivat kirjaimellisesti kehittää joitakin hyvin laadukkaita verkkosivuja. (Stiffler-Dean 2009: [www.](#))

Sivustot voivat vaikuttaa todella hyviltä ja toimia melko suoraviivaisesti, mutta Drupalilla on myös omat heikkoutensa. Kaikkien lupaavien ominaisuuksien lisäksi mitä tämä ohjelmisto sisältää, Drupal olisi lähes täydellinen vahvemmallalla käytettävyydellä ja käyttöliittymän muotoilulla. Joka tapauksessa on myös todella paljon Drupalilla rakennettuja sivustoja, jotka näyttävät ja tuntuvat yhtä hyvältä kuin ne toimivat. (Stiffler-Dean 2009: [www.](#))

Seuraavassa taulukossa esittelen Drupalin vahvuudet ja heikkoudet.

Drupalin vahvuudet:
<ul style="list-style-type: none">• Erittäin kehittäjäystävällinen. Jos käyttäjä on lahjakas ohjelmoija ja haluaa käyttää ohjelmointitaitojaan hyväksi, niin sitten tämä ohjelma on hänelle tarkoitettu.
<ul style="list-style-type: none">• Vahva yhteisö auttamaan hahmottamaan kymmeniä (satoja) toimintoja, ja ”ta-geja” on paljon saatavilla.
<ul style="list-style-type: none">• Voidaan käyttää luomaan joitakin todella mahtavia sivustoja, jotka voivat olla parempia kuin mitkä tahansa sivut.
Drupalin heikkoudet:
<ul style="list-style-type: none">• Ei kovin suunnittelija- ja käyttäjäystävällinen. On vaikeaa käyttäjälle jolla on vähän ohjelmointikoodi tietämystä tehdä hienoja asioita mihin Drupal parhaimmillaan pystyy.
<ul style="list-style-type: none">• Drupaliin on saatavilla vähemmän teemoja kuin Wordpressiin ja Joomlaan ja ne teemat jotka löytyvät eivät ole huippuluokkaa. Luultavasti koska kehittäjät ovat tehneet niitä eikä suunnittelijat.
<ul style="list-style-type: none">• Drupal-verkkosivun julkaiseminen voi kuluttaa enemmän aikaa, ja tästä johtuen se maksaa enemmän rahaa, kuin WordPress tai Joomla.

4.2.3 Joomla

Kun WordPress on enemmän loppukäyttäjille tarkoitettu ja Drupal on enemmän kehittäjille tarkoitettu, niin voisi sanoa että Joomla on tarkoitettu loppukäyttäjille, kehittäjille ja suunnittelijoille, koska se on sekoitus näitä kaikkea. (Stiffler-Dean 2009: www.)

Suunnittelijat valitsevat Joomlaan, koska sillä on hämmästyttäviä ominaisuuksia, joilla sivustot saadaan näyttämään näyttäviltä. Joomla-tulokkaat (ja sivuston ylläpito) tulevat pitämään sen helppokäyttöisyydestä ja kehittäjät luovat koko ajan työkaluja, jotka on helpompi ymmärtää. Myös kehittäjät valitsevat tämän järjestelmän, sen suurien kehitys, ja räätälöintimahdollisuuksien takia. MVC-kehys on rakennettu juuri niin, että kuka tahansa, jolla on tietoa voi ohittaa CMS-ytimen ilman että muutetaan alkuperäistä koodia. (Stiffler-Dean 2009: www.)

Silti Joomla on kaukana täydellisyydestä. Se ei vielä ole niin joustava ohjelmointikoodin suhteen kuin Drupal. Vaikka on olemassa monia tapoja ohittaa mitä oletuskoodi tekee, on olemassa joitakin järjestelmän osia, joita vain ei voi työntää, ja venyttää niin rajusti kuin Drupalissa voi. Lisäksi Drupalilla voidaan ajaa useita sivustoja yhdellä taustaosalla (backend) ja tietokannalla, Joomlaalla puuttuu kuitenkin kyky luoda useita sivustoja. Se on vain tarpeeksi tehokas ollakseen hyödyllinen, mutta ei tarpeeksi tehokas tehdäkseen mitään erikoista. (Stiffler-Dean 2009: www.)

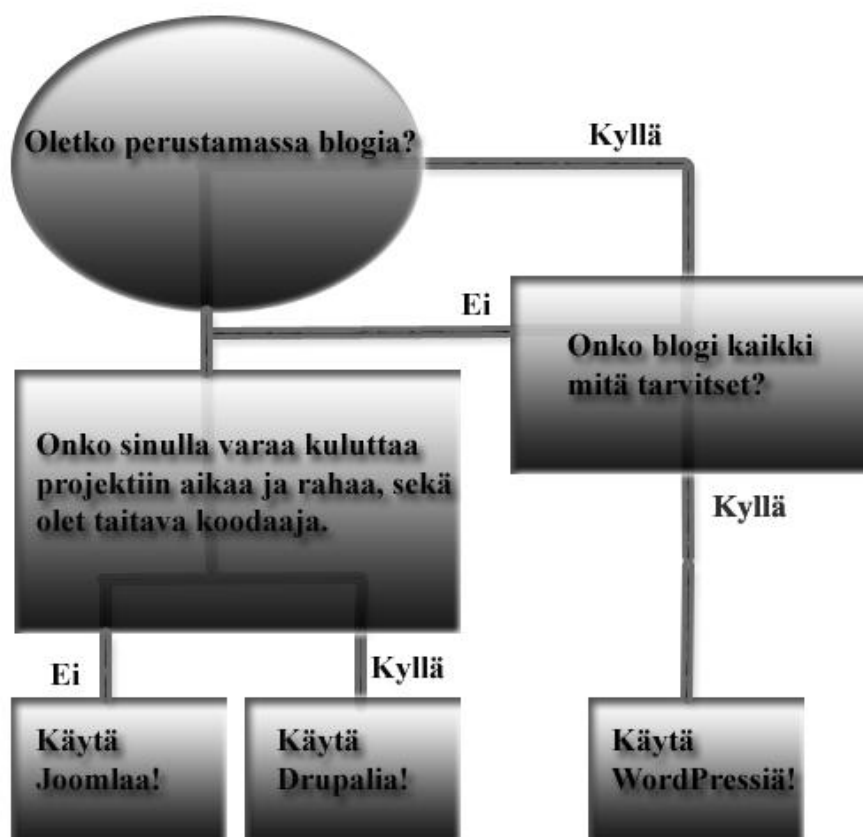
Jos vertaillaan Joomlaa WordPressiin, Joomlaalla on vielä matkaa käyttäjäystävällisyydessä. Ne joilla ei ole paljoa kokemusta Internetin käytöstä, esim. iäkkäät ihmiset, osaisivat käyttää paremmin WordPressiä kuin Joomlaa. Joomla on tavaltaan niin yksinkertainen, että sen käyttö voitaisiin opettaa käytännössä kaikille, mutta on eri asia, kuka haluaisi oppia sitä. (Stiffler-Dean 2009: www.)

Seuraavassa taulukossa esittelen Joomla:n vahvuudet ja heikkoudet.

Joomla:n vahvuudet:
<ul style="list-style-type: none">• Ystävällinen kaikille erilaisille käyttäjille: suunnittelijat, kehittäjät ja ylläpitäjät.
<ul style="list-style-type: none">• Valtava yhteisö on mahtava avustamaan sivuston teossa.
<ul style="list-style-type: none">• On nopeasti kasvava ja parantaa itseään vuosi vuodelta.
Joomla:n heikkoudet:
<ul style="list-style-type: none">• Käyttäjäystävällisyys.
<ul style="list-style-type: none">• WordPressiin ja Drupaliin verrattuna, Joomla:lla on vielä paljon parannettavaa.

Vertailun johtopäätökset

<p>Bloggaus: WordPress</p>
<p>Päivittäiseen bloggaamiseen, WordPress on oikea valinta. Se on hyvin helppokäyttöinen, eikä vaadi paljoa konfigurointia. (Jiang 2010: www.)</p>
<p>Yhteisöt: Drupal, Joomla</p>
<p>Kun aloittaa yhteisön, jossa on useita käyttäjiä, kannattaa käyttää Drupalia tai Joomlaa. Molemmat on rakennettu useita käyttäjiä ajatellen, joten käyttäjällä on erittäin mukava pohja yhteisön perustamisessa. (Jiang 2010: www.)</p>
<p>Kehittäjille: Drupal</p>
<p>Drupalilla on hyvin laaja ohjelmointirajapinta (API), ja se on hyvin dokumentoitu. Drupal on täydellinen valinta kehittäjille. (Jiang 2010: www.)</p>
<p>Eniten käyttäjäystävällinen: WordPress</p>
<p>Kaikista kolmesta WordPressiä on helpoin käyttää. Se on erittäin käyttäjäystävällinen ja se sisältää lukuisia tutoriaaleja ja FAQ:seja. (Jiang 2010: www.)</p>
<p>E-Commerce: Drupal, Joomla</p>
<p>Jos käyttäjä pohtii verkkokaupan aloittamista, suosittelisin käyttämään Joomlaa tai Drupalia. Vaikka kummatkaan eivät toimi kättelyssä kauppana, muutamalla moduulilla / lisäosalla, niistä voi tulla täysin toimiva, erittäin joustava, verkkokauppasovellus. (Jiang 2010: www.)</p>

Kuva 4. Kaavio joka kuvastaa blogin perustamisen eri mahdollisuuksista, jos vaihtoehtoina olisivat sisällönhallintajärjestelmät Joomla, Drupal ja WordPress.

5. WORDPRESS-TEKNIikka

5.1 WordPressin perustietoja

WordPress on tekniikaltaan innovatiivinen, helppokäyttöinen bloggausalue. WordPressiin on saatavilla kokoelma teemoja, lisäosia ja vimpaimia, joita on helppo liittää WordPressiin. Tekninen kokemus ei ole välttämätöntä, on helppo nopeasti perustaa yksinkertainen sivusto.

5.1.1 WordPress.org ja WordPress.com

WordPressistä on olemassa erilaiset versiot WordPress.org ja WordPress.com. WordPress.orgin versioon voi asentaa teemoja ja lisäosia, lisätä mainoksia teemaan, muokata tietokantaa ja PHP-lähdekoodia. WordPress.org on tämän ohjelmiston kotisivu. Kuka tahansa voi ladata tämän ohjelmiston ilmaiseksi, mutta se vaatii oman palvelimen toimiakseen. Palvelimet ovat yleensä maksullisia. Itse asennetun WordPressin hoito voi olla hauskaa ja palkitsevaa, mutta bloggaaja on itse vastuussa bloginsa hoidosta. Jos ylläpitäjä hoitaa huonosti blogiaan, voi koko blogi mennä pilalle. (WordPress.com 2009: www.)

WordPress.com on erilainen. Ei täydy ladata ohjelmistoa, maksaa palvelimesta tai hoitaa sitä. Kun rekisteröi WordPress.comiin, niin blogin osoite on tämän tyylinen blogin osoite.wordpress.com. Käyttäjä ei itse hoida ohjelmistoa tai tietokantaa, eikä käyttäjällä tarvitse olla FTP-tai palvelinoikeuksia. WordPress.com perustuu monen käyttäjän käyttöön jaettuun ohjelmistoversioon, johon ei ole mahdollista itse ladata teemoja tai lisäosia (teemoja asentaa vain WordPress.comin tuki). Vaihtovirta toteutettiin WordPress.orgilla ja opinnäyteyö keskittyy WordPress.orgin ominaisuuksiin. (WordPress.com 2009: www.)

5.1.2 WordPressin toiminta

WordPress toimii melko suoraviivaisesti, mutta se saattaa tuntua sekavalta, jos konsepti on täysin uusi. WordPress perustuu PHP-väliohjelmistoon, joka kutsuu sisältöä eri puolilta MySQL-tietokannan hallintajärjestelmästä. MySQL:llä käsi-

tellään relaatiotietokantoja, joissa tiedot ovat tietokantatauluissa. (Strojny 2006: www.)

5.1.3 Perusvaatimukset

Järjestelmän on täytettävä joitakin perusvaatimuksia, kun asentaa tai käyttää WordPress-blogia. Ensimmäisenä on oltava tili jollain palvelimella. Tämä voi olla jaettu palvelin tai oma palvelin, jos käyttäjällä on sellainen. (T. Douglas etc. 2006: 379.)

Käyttäjän isäntäpalvelimen tulee tukea PHP:n versiota 4.1 tai uudempaa ja MySQL-tietokantapalvelimen versiota 3.23.23 tai uudempaa. (T. Douglas etc. 2006: 379.)

5.1.4 Ominaisuudet

WordPressissä on web-mallijärjestelmä, joka käyttää malliprosessoria. Käyttäjät voivat järjestää vimpaimet ilman PHP-tai HTML-koodin muokkausta, he voivat myös asentaa ja vaihtaa teemoja. Teemojen PHP-ja HTML-koodia voidaan myös muokata monimutkaisempaan kustomointiin. WordPressiin on myös integroitu linkkien hallinta, ystävällinen hakukone, puhdas Permalink-rakenne, kyky määrittää sisäkkäisiä, useita kategorioita ja artikkeleita ja tukea ”taggausta” viesteissä ja artikkeleissa. Mukana on myös automaattisia suodattimia, jotka tarjoavat standardeitua tekstin muotoilua ja tekstin tyyliin muuttamista artikkeleissa (esimerkiksi kun muuntaa peruslainaukset smart-lainauksiksi). WordPress tukee myös ”TrackBack”-ja ”Pingback”-standardeja näyttämään linkkejä muille sivustoille, jotka liittyvät viestiin tai artikkeliin. WordPressillä on rikas lisäosa-arkkitehtuuri, jonka avulla käyttäjät ja kehittäjät laajentavat sen toimintoja ja ominaisuuksia, jo asentamisessa tulleiden lisäksi. (Wikipedia 2011h: www.)

5.1.5. Käyttöoikeuksien määrittely

WordPressin käyttöoikeuksien laajuus määritellään roolien avulla. Eri blogisovelluksien roolien käyttöoikeudet voivat hieman vaihdella. Yksittäisen blogin perus-

tajan rooli on ylläpitäjä. Blogisovellukseen voi hankkia myös pelkän käyttäjätunnuksen. Tällöin käyttäjällä ei tarvitse olla omaa blogia vaan hänellä voi olla rooli toisen ylläpitämässä blogissa. Rooleja ovat mm. ylläpitäjä, toimittaja, kirjoittaja, avustaja ja tilaaja. (McNulty 2009: 33.)

Jokainen rooli näkee ja voi käyttää eri asioita WordPressin hallintapaneelilla. Seuraavassa on esitetty nämä roolit ja havainnollistettu, miten ne toimivat tyypillisessä blogissa. (McNulty 2009: 33.)

Ylläpitäjä (Administrator)

Ylläpitäjällä on valtaa tehdä mitä vain blogiin. Tämä käyttäjä voi laittaa päälle ja pois lisäosia, muokata teemoja, luoda ja poistaa käyttäjiä, asettaa globaaleja blogiasetuksia, ja poistaa, lisätä ja muokata kaikkia viestejä. WordPressin asennuksen yhteydessä asentajalle luodaan ylläpitäjän rooli. Ylläpitäjän rooli pitäisi myös olla ensimmäisessä käyttäjättilissä, jonka käyttäjä luo itselleen. Jos on muita ihmisiä (ei pääkäyttäjiä) jotka bloggaavat ylläpitäjän kanssa, heille kannattaisi antaa jotain vähemmän voimakkaita rooleja. (McNulty 2009: 33.)

Toimittaja (Editor)

Toimittajan rooli on yhden askeleen ylläpitäjän alapuolella. Käyttäjillä, joilla on ylläpitäjän oikeudet, ovat mahdollisuudet päästä molemmille puolille blogia eli, sekä tekniselle puolelle (esimerkiksi teemoja, lisäosia ja käyttäjiä), että sisällön puolelle (sivut, viestit ja kommentit). Käyttäjä, jolla on toimittajan oikeudet, on täysi hallinta vain sisällön puolesta. Toimittaja voi luoda viestejä, kommentteja, linkkejä ja sivuja sekä muokata kaikkea sisältöä, mitä toinen käyttäjä luo. Tämä henkilö voi jopa muokata sisältöä, jota ylläpitäjä on luonut. Tehtävä on annettava käyttäjälle, joka vastaa kaikista sisällön osista, eli on eräänlainen päätoimittaja. Tämä henkilö voi päättää, mitä saa julkaista ja koska. (McNulty 2009: 34.)

Kirjoittaja (Author)

Kirjoittajan rooli on entistä keskittyneempi blogin sisältöön verrattuna toimittajaan. Tekijä voi kirjoittaa ja julkaista viestejä sekä muokata mitä tahansa kommentteja niissä viesteissä. Tämä henkilö ei voi kuitenkaan muokata tai hyväksyä kommentteja muiden ihmisten viesteissä. Tämä rooli sopii käyttäjälle, joka toimii henkilöstön kirjailijana. Ylläpitäjät voivat luottaa tämän käyttäjän kirjoituksiin ja siihen, että käyttäjä julkaisee ainoastaan ne asiat, jotka ansaitsevat olla blogissa. (McNulty 2009: 34.)

Avustaja (Contributor)

Avustajan rooli on vähän kuin työskentelisi freelancerina tekemässä tehtävää. Avustajat voivat kirjoittaa viestejä ja luoda sivuja, mutta he eivät voi julkaista mitään itse. Kaikki, mitä avustaja kirjoittaa, menee tarkistettavaksi. Viesti on merkitty, että se odottaa tarkastusta eli sitä, että toimittaja tai ylläpitäjä hyväksyy ja julkaisee viestin. Avustajat eivät voi hyväksyä kommentteja omissa viesteissään tai muokata niitä. Tämä rooli kannattaa antaa ihmisille, joita testaa käyttäjänä blogissa. Kun saa luottamuksen heidän kyvyistään, voi ylentää heidät kirjoittajan rooliin. (McNulty 2009: 34.)

Tilaaja (Subscriber)

Kuten nimestä voi päätellä, henkilö tilaajan roolissa ei pysty luomaan artikkeleita, muokkaamaan käyttäjiä, tai tekemään minkäänlaista ylläpitoa blogissa. Tilaajat voivat kommentoida artikkeleihin viesteillä, mutta ylläpitäjät voivat määrittellä bloginsa niin, että vain rekisteröidyt tilaajat voivat tehdä kommentteja. Tilaajat voivat kirjautua WordPress-adminalueelle, mutta he voivat vain muuttaa omia käyttäjän tietoja, kuten asettaa uuden salasanan tai muuttaa tietoja itsestään. (McNulty 2009: 35.)

Roles and Capabilities

Capabilities for Kirjoittaja

☐ Activate plugins	☐ Add users	☐ Create users	☐ Delete others pages	☐ Delete others posts
☐ Delete pages	☐ Delete plugins	☒ Delete posts	☐ Delete private pages	☐ Delete private posts
☐ Delete published pages	☒ Delete published posts	☐ Delete themes	☐ Delete users	☐ Edit dashboard
☐ Edit files	☐ Edit others pages	☐ Edit others posts	☐ Edit pages	☐ Edit plugins
☒ Edit posts	☐ Edit private pages	☐ Edit private posts	☐ Edit published pages	☒ Edit published posts
☐ Edit theme options	☐ Edit themes	☐ Edit users	☐ Export	☐ Import
☐ Install plugins	☐ Install themes	☐ List users	☐ Manage capabilities	☐ Manage categories
☐ Manage links	☐ Manage options	☐ Moderate comments	☐ Promote users	☐ Publish pages
☒ Publish posts	☒ Read	☐ Read private pages	☐ Read private posts	☐ Remove users
☐ Switch themes	☐ Unfiltered html	☐ Unfiltered upload	☐ Update core	☐ Update plugins
☐ Update themes	☒ Upload files	Level: 2		

[Save Changes](#) [Delete Role](#)

Capability Manager 1.3.2 © Copyright 2009-2011 Jordi Canals Framework Version: 0.8

Capability Manager

- Plugin Homepage
- Documentation
- Support Forum
- Author Homepage
- Donate to project

Select New Role

Kirjoittaja

Create New Role

Copy this role to

Add Capability

Kuva 5. Kaikkia näitä rooleja ja niiden ominaisuuksia voivat ylläpitäjät hallita mm. Capability Manager-lisäosalla. Ylläpitäjät voivat lisätä/poistaa haluamiaan kykyjä kaikille eri rooleille ja tallentaa ne lopuksi muistiin ”save changes” näppäimellä. Roolien eri vahvuustasot (Level) ovat merkitty numeroin 0-10, vahvin taso on 10 eli ylläpitäjä ja heikoin 0 eli tilaaja.

5.2 Oma Teema

Teema voi kokonaan muuttaa WordPress-sivuston muuttamalla grafiikkaa, näyttämällä tai poistamalla ominaisuuksia ja lisäämällä ylimääräisiä toimintoja tai yksinkertaisesti järjestämällä sivua uudestaan. Jos ymmärtää HTML-koodikieltä, niin useimmat teemat on melko helppo sisäistää. (Ta'eed etc. 2008: 121.)

5.2.1 Teeman suunnittelu

Kun suunnittelee teemaa, täytyy aina ensimmäisenä ajatella, miltä se näyttää lukijan näkökulmasta. Kyse on siitä, mitä kävijät näkevät ja miten he ovat vuorovaikutuksessa blogiin. Tämä vuorovaikutus tai kokemus on tärkeää, jotta kävijät saavat eniten irti sivustosta. Jos kokemus on positiivinen, kävijät löytävät mitä he haluavat ja voivat olla vuorovaikutuksessa helposti ja onnistuneesti. Jos käyttäjäkokemus on edellä kuvatun kaltainen, kävijät vierailevat blogissa uudestaan. Hyvä teeman suunnittelu takaa tämän kokemuksen. (T. Douglas etc. 2006: 433.)

Kyse on myös esteettisestä elämyksestä. Blogin ulkonäkö, varsinkin ensimmäisellä sivulla, on joko sovittava käyttäjien odotuksiin tai sen pitäisi yllättää positiivisesti, miellyttävällä tavalla. Blogin kasvot ja sen koko ulkonäkö on kiinni teemasta, jota blogissa käytetään. (T. Douglas etc. 2006: 433.)

5.2.2 Teemalla kommunikoidaan verkkosivun yleisön kanssa

Verkkosivulla on käytännössä kolme erilaista vierailijaa, jotka liikkuvat erilailla ympäri sivustoa. *Vaeltajat* kuljeksivat sivulla ilman todellista tarkoitusta, etsien jotain erityistä, joka kiinnittäisi heidän huomionsa. *Etsijät* etsivät jotain erityistä tai auttavat löytämään sitä, vaikkeivät välttämättä tiedä mitä etsivät. *Oppijat* etsivät joitakin tietoja, jolla he oppivat jotain uutta. (T. Douglas etc. 2006: 433.)

Kun kävijät tulevat sivustolle, tarvitsee heidän kanssaan kommunikoida muutenkin kuin vain tekstillä. WordPress auttaa ylläpitäjää kommunikoidaan kävijöiden kanssa. WordPressin avulla voi määrittää blogia mm. lisäämällä kuvia, määrittelemällä organisaatio ja esimerkiksi käyttämällä samaa tyyliä jokaisessa sivussa,

jos koko sivustolla on vain yksi teemaa, tai erikseen, jos jokaisella sivulla on oma teema. (T. Douglas etc. 2006: 434.)

Yksinkertainen esimerkki on määritellä kullekin kategorialle ainutlaatuinen väri ja kuva samalla kun ylläpitää yhteensopivaa järjestelyä jokaisella sivulla. WordPress-teema on kuin malli. WordPress lisää viestit joita kirjoitetaan, kommentit jotka lukijat jättävät, linkit joita luodaan ja muut tiedot sivulle dynaamisesti. (T. Douglas etc. 2006: 434.)

5.2.3 Teeman toiminta

WordPress-teema koostuu joukosta PHP-tiedostoja, kuvat ja CSS, koottuna yhteen tiedostoon. PHP-tiedostot ovat useimmiten rakenteeltaan HTML:llä ja ne luovat yhtenäisen HTML-dokumentin. (Ta'eed etc. 2008: 124.)

Käyttäjän ei tarvitse ymmärtää täysin, miten teema toimii tai miten WordPress käyttää sitä, jotta hän voisi käyttää teemaa verkkosivullaan. Teeman käyttö voi olla niinkin yksinkertaista, että käyttäjä lataa sen blogiinsa ja aktivoi sen teemavälilehden esittely-sivulla. Toisaalta, jos haluaa alkaa selvittää miten teema kokonaisuudessaan toimii tai miten voi muuttaa sitä, voi tehdä sen myös. (Ta'eed etc. 2008: 124.)

WordPress-teemat ovat lähinnä vain viimeinen kerros WordPressin ja sen käyttäjän välillä. Kaikista tärkein työ tehdään WordPressillä kulissien takana: viestien hakeminen, kommenttien lisääminen ja niin edelleen. Sitten teema toimii kuten suodatin, joka syöttää tulokset siistiin HTML:llään ja CSS:ssään. (Ta'eed etc. 2008: 125.)

Teeman mekaniikka on yksinkertainen: Käyttäjä laittaa vähän HTML:llä PHP-tiedostojen joukkoon, sitten paikataan kohdat, jotka halutaan olla elävää dataa WordPressistä lyhyillä WordPress/PHP-komennoilla. On satoja tageja, joilla voi tehdä erilaisia asioita WordPressissä. Käyttämällä eri malli tageja voidaan saada viestit, kategoriat, linkit ja ylipäänsä mitä vain näkymään. Teemaa luotaessa voi-

daan määrittää, mitä kaikkea saadaan näkyviin, kaikki teeman rakentamiseen tarvittut osat on odottamassa WordPressissä. (Ta'eed etc. 2008: 126.)

5.2.3 Teeman rakentaminen

WordPressiin on saatavilla paljon ilmaisia ja maksullisia sivupohjia, mutta yleensä täysin ilmaiset teemat ovat melko yksipuolisia, eivätkä vastaa vaativan käyttäjän tarpeita. Maksulliset valmiit teemat (”premium themes”) voivat olla hieman laadukkaampia mutta parhaaseen ja rahaa säästävään lopputulokseen pääsee, kun rakentaa itse oman teemansa käyttäen hyväksi WordPressin sisäänrakennettuja ominaisuuksia.

Mallitunnisteiden käyttö (Template tags)

Hyödyllisin asia oppia, rakentaessa omaa teemaa on mallitunnisteet (”template tags”), joilla kirjoitetaan PHP:lla käskyjä, mitä WordPress näyttää sivustolla. Mallitunnisteet ovat itse asiassa PHP-toimintoja. Ne on luotu pääasiassa WordPress-koodipohjaan ja kun kirjoittaa yhden toiminnon sivulle, WordPress suorittaa kooditoiminnon, joka tuottaa tuloksia. (Ta'eed etc. 2008: 126.)

Jos katsoo yhden teemakansion sisälle, löytää sieltä erilaisia tiedostoja. Jotkut, kuten index.php ja page.php, ovat malleja jotka tarjoavat johdonmukaisen rakenteen sisältöön mitä ne näyttävät mallitunnisteiden kautta. Tosiasiallinen sisältö vaihtelee teemasta toiseen, mutta useimmat teemat sisältävät perusrakenneosat. Teeman tiedostoja voi tarkastella rauhassa, mutta jos PHP-koodikieli ei ole halussa, niin nämä tiedostot on hyvä jättää rauhaan tai ainakin kannattaa tehdä varmuuskopio alkuperäisestä ennen muuntamista. (Ta'eed etc. 2008: 127.)

Index.php-tiedosto

Tämä tiedosto on kaikkien tiedostojen herra. Indeksi-tiedosto on web-kielessä oletus-dokumentti. Kun käy web-sivustossa, ei välttämättä huomaa, että yleensä web-palvelin siirtyy automaattisesti index-tiedostoon. Tämä tiedosto sisältää kaikki logiikat blogin esittelemiseen. Ilman tätä tiedostoa blogi ei toimi ollenkaan.

Index.php-tiedosto sisältää logiikan, joka ohjaa miten viestit näkyvät. Tässä tiedostossa voi esimerkiksi vaihtaa missä päivämäärä ja tekijät näkyvät, säätää navigointia tai saada indeksin näkymään vain tietyissä viesteissä suodatuksen takia. (McNulty 2009: 214.)

Style.css-tiedosto

Voi olla muitakin CSS-tiedostoja tämän lisäksi, mutta style.css:n on oltava kansiossa. CSS (”Cascading Style Sheets”) käyttää näppärää tekstiä täsmentämään blogin ulkonäköä. Mallit (esimerkiksi index.php) tarjoavat blogin rakenteen, CSS taas tarjoaa maalit ja tapetit, jotka tekevät blogin tyylikkääksi paikaksi vierailia. (McNulty 2009: 214.)

Header.php-tiedosto ja Footer.php-tiedosto

Blogin sivuilla on yleensä muutamia yhteisiä piirteitä, sisältäen otsikon grafiikan, navigointipalkin, ja alatunnisteen jossa on tekijänoikeustiedot. Header.php ja footer.php sisältävät ylä- ja alatunnisteen tiedot. Kun käyttäjä haluaa vaihtaa joko ylä- tai alatunnisteen, hän muokkaa tätä tiedostoa. WordPress tekee muutokset koko blogiin. (McNulty 2009: 214.)

Page.php-tiedosto ja Single.php-tiedosto

Molemmat näistä tiedostoista ovat malleja sisältötyyppettä varten. Page.php-tiedosto on oletuksena sivun mallipohjana ja single.php on malli viesteille. Aina kun käyttäjä vierailee viestin ”permalinkissä”, hän todella vierailee single.php-tiedostossa. Muutettaessa index.php-tiedostoa vaihtamaan tapaa miten viestit näkyvät, täytyy tehdä samat muutokset myös single.php-tiedostoon. (Samat muutokset voi tehdä kummassakin tiedostossa mutta WordPress ei automaattisesti aseta vaihdoksia tiedostosta toiseen). (McNulty 2009: 214-215.)

Sidebar.php-tiedosto

Blogi ilman sivupalkkia on tuskin blogi ollenkaan, ainakin siltä tuntuu näinä päivinä. Sivupalkista on tullut välttämätön osa jokaista blogia, jonka avulla näytetään mm. blogin tekijän tietoja. Sidebar.php-tiedosto vastaa siitä, miltä sivupalkki näyttää. (McNulty 2009: 215.)

Comments.php-tiedosto

Tämä tiedosto määrittelee, kuinka kommentit näytetään viesteissä ja miltä kommenttilomake näyttää. Jos haluaa muuttaa jotain lomakkeen merkintöjä, tämä tiedosto on sitä varten. (McNulty 2009: 215.)

404.php-tiedosto

404 virhe tapahtuu, kun menee selaimella sivulle, jota ei enää ole (tai ei ole koskaan ollutkaan). Kun selain kysyy web-palvelimelta jotain, jota ei ole olemassa, palvelimella ei ole mitään, mitä näyttää, joten se palauttaa 404 virheilmoituksen. 404.php-tiedosto on 404-virhe, jonka voi tehdä hieman hyödyllisemmäksi pienellä muokkaamisella. ”Sivua ei löydy” – ilmoituksen sijaan hakusivu voidaan määrittää niin, että kävijä voi etsiä syytä siihen, miksi sivua ei löytynyt. Näin kävijä löytää selityksen virheelle, eikä vain lähde pois sivustolta turhautuneena. (McNulty 2009: 215.)

Screenshot.png-tiedosto

Teeman asentamisen jälkeen, avulias kuvakaappaus näkyy teemat paneelissa antaen käyttäjälle käsityksen siitä, miltä teema näyttää. Screenshot.png-tiedosto on kuva, jonka WordPress näyttää. Jos näyttökuvaa ei näy juuri asennetussa uudessa teemassa, täytyy varmistaa, että teeman kansio sisältää tiedoston tällä nimellä. (McNulty 2009: 215.)

Functions.php-tiedosto

Toiminnot ovat koodin paloja, jotka tekevät erityistehtäviä. Ohjelmoijat laittavat joukon näitä toimintoja keskeiseen paikkaan, jotta muut koodin osat voivat käyttää niitä. WordPressissä jotkut teemat sisältävät omia toimintoja, jotka ovat toimintojen sisällä. (McNulty 2009: 215.)

Koodit yhdessä tiedostossa

Koottaessa esimerkiksi header.php-, index.php-, sidebar.php- ja footer.php – tiedostoja ja laitettaessa niiden koodit samaan tiedostoon saadaan tulokseksi yksi HTML-sivu, joka sisältää PHP-koodia siellä ja täällä. Erilliset tiedostot kutsutaan käyttäen erityisiä lausuntoja eli ”includeja”, kuten sivupalkissa, alatunnisteissa ja otsikossa. (McNulty 2009: 215.)

5.2.4 Vinkkejä julkisen teeman suunnitteluun

Suurin osa suunnittelee teeman vain oman sivun käyttöön, mutta jotkut blogisuunnittelijat luovat WordPress-teemoja julkisiksi versioiksi kaikkien käytettäväksi. Kun suunnittelee julkista teemaa, niin on useita ylimääräisiä kysymyksiä, joita pitää harkita. Omankin teeman kohdalla on hyvä harkita tulevia muutoksia. (Ta’eed etc. 2008: 47.)

Tekstiä tarvitsee käyttää mahdollisimman useasti

Suunniteltaessa omaa teemaa on mahdollista käyttää grafiikkaa eri asioihin, kuten sivupalkin otsikoihin tai logoihin. Jos tämän tekee julkiseen teemaan, niin se tarkoittaa, että bloggaajat, jotka käyttävät tätä teemaa, eivät voi muokata näitä kohtia. Tämän vuoksi suunnittelijan on hyvä pysyä HTML-tekstissä, ellei hänen ole välttämätöntä käyttää grafiikkaa. Kehittyneemmän ulkonäön luomiseksi suunnittelija voi tällöin käyttää esimerkiksi Macromedia Flash-ohjelmaa. Vaikka suunnittelija ei tällöin saa tehtyä aivan sitä näkymää, mitä hän on aikonut luoda, hän voi silti saada aikaan käyttäjien kannalta hyvän tuloksen. (Ta’eed etc. 2008: 47.)

Malli on tehtävä mahdollisimman joustavaksi.

Ihmiset käyttävät väistämättä teemaa yrittäen tehdä asioita, joita ei ole itse koskaan ajatellutkaan. Tämä tarkoittaa sitä, että teema täytyy tehdä mahdollisimman joustavaksi. Esimerkiksi jos luottaa, että sivupalkki on aina tietyllä korkeudella, jotta se ei katkaise sivuston rakennetta, on luvassa ongelmia. Käyttäjät tulevat aika varmasti yrittämään saada esimerkiksi tekstiä tai oudonkokoisia linkkejä mahtumaan mukaan sivustolle, tarvitsee yrittää tehdä malli jota on vaikea murtaa, jossa sisältö liikkuu vain alaspäin sivua eikä heitä asioita pois asettelusta. (Ta'eed etc. 2008: 47-48.)

Suunnittele koko teema

Oman teeman suunnittelussa riittää se, että suunnittelee vain ne osat, joita haluaa käyttää. Esimerkiksi jos ei halua arkistoja, arkistosivua ei tarvitse suunnitella (tai edes olla olemassa), mutta julkisissa teemoissa, joillakin teeman käyttäjillä on eri vaatimuksia, joten on tärkeää suunnitella jokainen sivu ja varmistaa, että teema on valmis ennen julkaisua. (Ta'eed etc. 2008: 48.)

5.3. Kuinka valita juuri oikeat lisäosat WordPressiin

WordPress-käyttäjille on tänä päivänä valtava valikoima lisäosia laajentamaan ydintoimintoja. WordPress-käyttäjät pitävät huolen, siitä että uusia lisäosia valmistuu joka päivä. Kaikki lisäosat eivät kuitenkaan ole hyödyllisiä, itse asiassa osa lisäosista on niin huonosti rakennettuja, että ne enemmänkin hidastavat ja kuormittavat sivua ja saattavat jopa vahingoittaa alkuperäistä WordPressin asennusta. Mistä sitten tietää, onko lisäosa hyödyllinen ja luotettava vai ei?

- **Milloin lisäosa on viimeksi päivitetty?** Todella vanhat lisäosat eivät välttämättä toimi uusimmissa WordPress versioissa, joten päivämäärä on tarkistettava huolellisesti. (Dohlin 2009: www.)

• **Kuinka kokenut lisäosan tekijä on?** Kannattaa ottaa selvää, kuinka taitava tekijä on kyseessä. On eri asia, tekeekö lisäosia WordPress–ammattilainen, web-kehittäjä, vai pelkkä harrastelija. Harrastajat saattavat pistää paljon aikaa yhden hankkeen tekemiseen, mutta lopulta he saattavat väsyä projektiin ja lisäosiin saattaa jäädä vielä paljon virheitä, vaikka hanke on jo julkaistu. Ammattilaiskehittäjillä on yleensä enemmän panostusta mahdollisten tulevien huomaamattomien virheiden korjaamiseen ja he saattavat ajatella enemmän lisäosan tulevaisuutta. On hyvä tarkistaa lisäosan kotisivut, että saisi jonkinlaisen käsityksen lisäosan tekijästä. Jos lisäosan kotisivua ei ole päivitetty vuoteen tai kahteen, se ei ole hyvä merkki. Jos lisäosan kotisivu on päivitetty viime aikoina, ja lisäosa on herättänyt paljon kommentteja, se on aina hyvä merkki. (Dohlin 2009: www.)

• **Kuinka hyvät arvostukset lisäosa on saanut, ja kuinka monta ihmistä sitä on arvostellut?** Arviot ovat yhdestä viiteen tähteen. Yleensä viiden tähden lisäosalla on vain yksi arvostelija. Keskimääräinen arvostus yleiseen, hyödylliseen lisäosaan on noin 3,5 tähteä, ja se on ihan hyvä arvostus. (Dohlin 2009: www.)

• **Onko lisäosa testattu toimimaan nykyisellä WordPress-versiolla.** On yleensä todella helppo testata lisäosaa mihin tahansa WordPress-versioon. Lisäosa voi olla vanhentunut, jos se on kuukauden vanhempi kuin uusin WordPress-versio. Tällöin lisäosa ei välttämättä toimi oikein. (Dohlin 2009: www.)

• **Onko lisäosa listattu WordPress.orgissa?** WordPress.orgin lisäosat ovat isännöity julkisessa lisäosahakemistossa. On hyvin pieni riski asentaa sieltä lisäosia, joissa on haittaohjelmia. Lisäosien päivittäminen WordPress.orgissa on todella helppoa, sillä prosessi on hyvin automatisoitu. Kaikki mitä käyttäjän tarvitsee vain tehdä, on tarkistaa mahdolliset päivitykset ylläpidon käyttöliittymän kautta. Kaikki lisäosat WordPress.orgissa ovat avointa lähdekoodia, joten käyttäjä voi vapaasti muokata ja käyttää lisäosia kuten haluaa. Käyttäjä voi hyödyntää jo olemassa olevaa lisäosaa ja tehdä siitä uuden version. On muutamia hyvälaatuisia lisäosia, joita ei ole listattu WordPress.orgissa, koska lisäosan tekijät eivät ole jostain syystä antaneet lupaa niiden listaamiseen sivustolla. Tekijät, jotka eivät ole antaneet lupaa listaamiseen vaativat, että heidän nettisivujaan seurataan päivityksien kannal-

ta. Nämä lisäosat ovat yleensä hyvinkin käyttökelpoisia, mutta niiden käyttö lisää omaa lisäosien huoltamisen tarvetta. (Dohlin 2009: www.)

- **Vertaile eri "Parhaat lisäosat"-listoja.** Kannattaa tehdä tutkimuksia lisäosia varten, jotta löytäisi artikkeleita, jotka listaavat parhaita lisäosia. Kun on löytänyt tarpeeksi artikkeleita, niin sitten voi vertailla listoja löytääkseen lisäosat, jotka ovat kaikkien mielestä parhaita. (Dohlin 2009: www.)

Vaihtovirran lisäosat

Listaan seuraavaksi mielestäni kolme parasta lisäosaa Vaihtovirtaan. Vaihtovirrassa on käytössä noin kymmenen lisäosaa jatkuvasti. Listatut ovat sellaisia, jotka ovat mielestäni tärkeimmät Vaihtovirran kannalta, mutta en suosittele esimerkiksi kalenterin lataamista jokaiseen blogiin, jos sille ei ole mitään käyttöä.

Akismet - Kommenttiroskapostin käsittelyyn

Kommenttiroskaposti on aina iso ongelma blogisovelluksissa, onneksi WordPressiin saa lisäosan, joka auttaa taistelemaan kommentti- ja ”TrackBack” roskapostia vastaan. Akismet-lisäosan on tehnyt Automatic, joka on luonut myös muita laadukkaita lisäosia WordPressiin. (McNulty 2009: 189.)

Näin Akismet toimii:

Kun kommentti on jätetty blogiin, jossa on päällä Akismet, Akismet www-palvelu tekee useita testejä kommenttiin vertaamalla sitä tiedossa oleviin roskapostikommentteihin, jotka on säilytetty laajassa tietokannassa. Nämä testit suoritetaan hyvin nopeasti. Sitten Akismet merkitsee kommentin joko roskapostiksi, jos se täyttää roskapostin kriteerit, tai ohittaa sen seuraavaan vaiheeseen kommentointisysteemissä. Seuraava vaihe on yleensä moderointi tai julkaisujono. Akismet on mielestäni todella laadukas lisäosa ja pakollinen osa blogin turvallisuutta. (McNulty 2009: 189.)

Lisäosa saatavilla linkistä: <http://wordpress.org/extend/plugins/akismet>

(Arvostelu 4 tähteä, 769 arvostelijaa)

Capability Manager – Käsittele käyttäjien rooleja ja ominaisuuksia

Mainitsin jo aiemmin käyttäjien eri rooleista ja ominaisuuksista WordPressissä ja niitä on paras käsittelemään lisäosa nimeltään Capability Manager. Tämän lisäosan avulla voi helposti myös luoda uusia rooleja ja niiden ominaisuuksia.

Capability Manageria käyttäen voi käyttäjä muuttaa eri roolien ominaisuuksia, lisätä uusia rooleja, kopioida nykyisiä rooleja uusiin rooleihin, ja lisätä uusia ominaisuuksia nykyisiin rooleihin. Käyttäjä voi myös siirtää ominaisuuksien hallintaa muille käyttäjille. Jos hallintaa siirretään käyttäjille, joitakin rajoituksia sovelletaan, koska käyttäjät voivat vain asettaa/poistaa omia ominaisuuksiaan. Uudella varmuuskopiointi-/palautustyökalun avulla voi tallentaa roolit ja niiden ominaisuudet ennen muutosten tekemistä ja palauttaa ne, jos jokin menee pieleen. Edellä mainitun työkalun löytää työkaluvalikosta. (Wordpress.org 2010a: www.)

Ominaisuudet:

- Capability Manager on testattu tukemaan vain yhden roolin per käyttäjää kohden.
- Vain käyttäjät joilla on "manage_capabilities" voi hallita käyttäjien kykyjä. Tämä ominaisuus on luotu asennusvaiheessa, ja se on määritelty vain ylläpitäjille.
- Ylläpitäjiä ei voi poistaa.
- Ylläpitäjää alempi tasoiset roolit voivat muuttaa rooleja, jos ylläpitäjä on antanut siihen käyttöoikeudet.

Lisäosa saatavilla linkistä: <http://wordpress.org/extend/plugins/capsman/>

(Arvostelu 4,5 tähteä, 79 arvostelijaa)

My Calendar - Näppärä tapahtumakalenteri

Vaihtovirta sivustolla on hyvin käytännöllinen tapahtumakalenteri, johon kootaan laajasti vasemmistolaisia tapahtumia. My Calendar näyttää tapahtumia useiden

kalenterien sivuilla, kommentteina tai vimpaimina. Se antaa perustapahtumien hallinnan ja tarjoaa lukuisia menetelmiä näyttämään tapahtumia mm. näyttäen useita tapahtumia eri kategorioissa. (Wordpress.org 2010b: www.)

Ominaisuudet:

- Vakio-peruskalenteri tai lista tapahtumista kalenterissa.
- Minikalenterinäkymä pienikokoisille näytöille.
- Vimpain näyttämään päivän tapahtumat.
- Muokattava vimpain näyttämään tulevat tai menneet tapahtumat.
- Muokkaa tai poista oletus CSS-tyyli tai oletus JavaScript-tyyli editorista.
- Tapahtumia voidaan konfiguroida niin, että niitä voi lisätä kaiken tasoiset käyttäjät, joko suoraan kalenteriin tai odottamaan ylläpitäjän hyväksyntää.
- Kalenteriin voidaan saada näyttämään vain yksi kategoria, kaikki kategoriat, tai valikoima kategorioita.
- Tallentaa ja näyttää seuraavat tiedot jokaisesta tapahtumasta: otsikko, kuvaus, vaihtoehtoinen kuvaus, tapahtumakategoria, URL, aloituspäivämäärä, aloitusaika, lopetuspäivä, lopetusaika, rekisteröinnin tila (auki, kiinni tai merkityksetön), tapahtumapaikka.

Lisäosa saatavilla linkistä: <http://wordpress.org/extend/plugins/my-calendar/>

(Arvostelu 4 tähteä, 42 arvostelijaa)

6. SOSIAALISEN UUTISMEDIAN TOTEUTTAMINEN

Vaihtovirran tärkein tavoite on pyydystä niin suuri yleisö kuin mahdollista. Tämän saavuttamiseksi täytyy luoda liikennettä, ja lisäksi toivoa, että liikenteestä tulee säännöllistä. Jotta voi käännä satunnaisia kävijöitä säännöllisiksi lukijoiksi, blogin on pidettävä yllä kävijän mielenkiintoa niin paljon kuin mahdollista. Suurelta osin tämä riippuu blogin sisällöstä, mutta kuitenkin hyvä sivuston suunnittelu voi tehdä tämän tehtävän paljon yksinkertaisemmaksi. Seuraavaksi esitellään muutamia ideoita, joita kannattaa ottaa huomioon uutismedian toteuttamisessa.

6.1. Sisällön hallinta

6.1.1 Keskity sisältöön

Suunnittelijana voi olla houkuttelevaa lisätä paljon visuaalista melua graafiseen muotoon ja käyttöliittymään, mutta on kuitenkin tärkeää, että blogia suunniteltaessa on keskitytty asialliseen sisältöön. Lukija saa usein sivustosta vain pintapuolisen näkymän ennen siirtymistä muualle, siksi on tärkeää mennä suoraan asian ytimeen, eli hyvään asialliseen sisältöön, esimerkkinä isot otsikot ja ehkä rohkea kuva, mutta ei liian paljon muuta. Jos sivu näyttää liian häiritsevältä, on hyvin mahdollista että kävijä siirtyy muualle, kun jotain enemmän mukaansatempaavaa on yleensä vain hiiren napsautuksen päässä. (Ta'eed etc. 2008: 41-42.)

6.1.2. Lukijalle pitää antaa paikka jonne mennä

Luonnollinen aika käyttäjille jättää sivusto on se, kun he ovat lopettaneet mitä he siellä tekevät. Joten jos käyttäjä lukee blogin artikkelia, luonnollinen aika lähteä sivustolta on, kun käyttäjät pääsevät artikkelin loppuun. Siksi on tärkeää varmistaa, että käyttäjä pääsee jonnekin, joka pitää hänet sivustolla. On monia tapoja tehdä tämä. (Ta'eed etc. 2008: 41-42.)

Liittyvät artikkelit	<p>Blogiviestin lopussa, voi antaa käyttäjälle linkkejä liittyviin artikkeleihin, joko käyttämällä WordPress-lisäosaa, tai suorittamalla kyselyn, joka osoittaa muut artikkelit, jotka liittyvät samaan kategoriaan tai ovat samalta tekijältä. (Ta'eed etc 2008, 42.)</p> <p>Lisäosa saatavilla linkistä: http://wordpress.org/extend/plugins/wordpress-23-related-posts-plugin/ (Arvostelu 4 tähteä, 133 arvostelijaa)</p>
Arkisto ja kategoria-linkit	<p>Blogin artikkeleiden lopussa, voi antaa käyttäjälle linkkejä, joilla voi hakea arkistoista tai selata viestin kategoriaa. (Ta'eed etc. 2008: 42.)</p>
Tee arkistojen selaaminen helpoksi	<p>Kun blogi vanhenee ja suurenee, osa sen sisällöstä joutuu väistämättä piiloon. Usein on sisältöä pistetty arkistoihin, joka voisi kiinnostaa uutta satunnaista vierailijaa. Standardeilla blogeilla on yleensä näytillä lista kategorioista tai päivämäärän perusteella jaetut arkistot. Kuitenkin blogin suunnittelijana voi mennä pidemmälle ja tarkastella uusia keinoja, joilla käyttäjät voivat selata vanhemmat viestit. (Ta'eed etc. 2008: 43.)</p>
Suosittu viesti	<p>Suosittu viesti ovat suosittuja syystä, ne ovat tapa saada uusia lukijoita ja osoittaa heille, miksi sivusto on syytä lisätä kirjainmerkkeihin. Tarjoamalla helpon linkin näihin viesteihin, on hyvä tapa ohjata käyttäjää parhaalle sivustolle mitä on tarjolla. (Ta'eed etc. 2008: 42-43.)</p> <p>Mitä enemmän suosittu viesti on, sitä todennäköisemmin uusi vierailija nauttii siitä. Blogin suunnittelun avulla käyttäjät voivat löytää blogin suosittuja viestejä yksinkertaisen sivupalkin elementin ansiosta, joka on joko käsin</p>

	<p>poimittu blogin tekijältä tai automatisoitu käyttäen kaavaa kuten useimmat kommentit = suosituin. (Ta'eed etc. 2008: 42-43.)</p> <p>Viime aikoina blogit ovat alkaneet käyttää JavaScriptiä luodakseen vaihtelevan menun viestilinkkejä. Käyttäjä voi tarkastella esimerkiksi kaikkien aikojen suosituimpia viestejä, vastikään suosittuja, toimituksen valintoja tai äskettäin kommentoituja viestejä. Kun he valitsevat uuden vaihtoehdon, viestien lista muuttuu JavaScriptin avulla. (Ta'eed etc. 2008: 42-43.)</p>
<p>Satunnaiset viestit</p>	<p>Käyttämällä vapaasti saatavilla olevaa WordPress-lisäosaa, blogi voi näyttää luettelon satunnaisia viestejä käyttäjälle. Tämä voi olla hyödyllistä paitsi ensimmäistä kertaa käyville käyttäjille, mutta myös säännöllisille lukijoille, koska se on voimakas tapa auttaa heitä tutkimaan osat blogista, joita he eivät ole vielä nähneet. (Ta'eed etc. 2008: 43.)</p> <p>Lisäosa saatavilla linkistä: http://wordpress.org/extend/plugins/random-posts-plugin/ (Arvostelu 4,5 tähteä, 16 arvostelijaa)</p>

6.2 Kuinka saada blogille lisää tilaajia

6.2.1 Auta käyttäjää tilaamaan

Blogin lukijakunnan tukipilarina ovat blogin tilaajat. Blogi olisi suunniteltava siten, että se kannustaisi lukijoita tulemaan helpommin tilaajiksi. On monia tapoja miten blogi voi tehdä tämän.

Auta RSS:n kanssa	Kaikki eivät tiedä, mikä RSS on. Joten on järkevää olla linkki tai sivu selittämään, mitä RSS on ja miten käyttäjä voi tulla blogin tilaajaksi. (Ta'eed etc. 2008: 45.)
Sähköpostitilaukset	Liittymiset on mahdollista tehdä myös sähköpostilla, vaikka pääsääntöisesti liittymiset hoidetaan RSS:n kautta. On myös palveluita kuten FeedBurner, joka tarjoaa sekä RSS-tai yksinkertaisen sähköpostitilauksen. Tämän pitäisi olla luonnollinen ensiaskel siihen, että tilaus on helppoa. (Ta'eed etc. 2008: 44.)
Pyydä heitä tilaamaan!	Paras paikka kysyä lukijaa tilaamaan on viestin lopussa. Viestin loppuksi on helppo lisätä painike tai lause pyytämään käyttäjää blogin tilaajaksi. (Ta'eed etc. 2008: 45.)
Näytä nykyinen tilaajamäärä!	Suuremmissa blogeissa sosiaalinen todiste nykyisten tilaajien kokonaismäärästä voi tarjota vaikutuksen että ”tämän on oltava hyvä!”. Feedburner tarjoaa yksinkertaisen päivittäin päivittyvän kuvan, joka näyttää tilaajien määrän, sekä tähän on myös mahdollista käyttää erilaisia WordPress-lisäosia vielä suurempaan omaan räätälöintiin. (Ta'eed etc. 2008: 45.)

6.2.2 Osallistuta lukija keskusteluun

Useimmat blogit sisältävät kommentteja, ja hyvä tapa kääntää satunnainen kävijä vakiovieraaseen on osallistuttaa ne keskusteluun, joka käydään joissakin kommentteissa. Seuraavaksi esittelen joitakin tapoja, joilla saadaan lukija paremmin mukaan keskusteluun. (Ta'eed etc. 2008: 46.)

<p>Tee kommentointi helpoksi</p>	<p>Kommentointi tulisi olla mahdollisimman helppoa. Kun viesti on valmis, käyttäjä haluaa mahdollisimman vähän melua viestin ja kommentin välillä kuin mahdollista. Otsikot ja kommentointiohjeet tulisi olla selkeitä ja suuria, joten käyttäjä tietää minne mennä ja mitä tehdä. (Ta'eed etc. 2008: 46.)</p> <p>Useimmissa tapauksissa on hyvä välttää jäsenyyttä vaatimukseksi kommentointiin, vaikka yleisesti tämä päätös ei ole blogin suunnittelijan käsissä. (Ta'eed etc. 2008: 46.)</p>
<p>Näytä uusimmat kommentit</p>	<p>Näyttämällä uusimmat kommentit blogin etusivulla tai sivupalkissa, on hyvä tapa saada satunnaiset kävijät mukaan keskusteluun, jota he eivät ole välttämättä nähneet. Se antaa myös käyttäjälle kannusteen kommentoida, kun blogissa painotetaan enemmän uutta keskustelua. (Ta'eed etc. 2008: 46.)</p>
<p>Sisällytä kommenttitilaukset</p>	<p>WordPressiin on helppo säätää RSS-syötteet kommenttiketjuja varten. Tämä ominaisuus säilyttää kommentoijat koukussa blogiin tiukemmin kuin jos he luottavat, että he muistavat kaikki viestit, joiden keskustelua he halusivat tarkistaa. Lisäosa on myös saatavilla, jolla käyttäjät voivat sähköpostilla päivittää keskustelua. (Ta'eed etc. 2008: 46.)</p> <p>Lisäosa saatavilla linkistä: http://wordpress.org/extend/plugins/subscribe-to-comments/ (Arvostelu 3,5 tähteä, 308 arvostelijaa)</p>

Käytä Gravatereja	Gravatar on yksinkertainen, kevyt järjestelmä, joka antaa käyttäjille kuvat tai hahmot kommenttiensa viereen. WordPress 2.5 version jälkeen, Gravatarssit ovat olleet yleisiä WordPressissä, ja on hyvä idea hyödyntää niitä. Ne auttavat tekemään keskustelusta miellyttävämpiä antamalla kasvot ihmisten kommentteihin. (Ta'eed etc. 2008: 47.)
--------------------------	---

6.2.3 Hakukoneoptimointi

Koska maailmasta löytyy miljoonia jo olemassa olevia blogeja ja tämä määrä lisääntyy joka päivä, huomatuksi tuleminen tässä sivumeressä vaatii jotain tekoja. Tunnistaakseen sivun muiden sivujen joukosta kannattaa käyttää HTML-tageja, joita hakukoneet kuten Google ja Yahoo voivat käyttää. (Castro 2007: 361.)

Avainsanoista

Kun mahdolliset kävijät käyttävät hakukoneiden palveluita, ne kirjoittavat joitakin yksilöiviä hakusanoja, jotka pyrkivät kuvaamaan niitä asioita, joita he etsivät. Mitä useampi noista sanoista löytyy (rehellisesti, ilman ylimääräistä kieroilua) sivulta, sitä suuremmaksi mahdollisuus sivujen löytymiseen hakukoneen tulossivulta kasvaa. Siten on syytä miettiä tarkasti, mitä asiaa laaditut sivut käsittelevät ja päättää muutama avainsana, jotka kuvaavat (ja joita saatetaan käyttää myös hakusanoina) ja käyttää kyseisiä avainsanoja järjestelmällisesti. (Castro 2007: 362.)

- Käytä sivun otsikossa avainsanoja. (Castro 2007: 362.)
- Käytä myös muissa otsikoissa valittuja avainsanoja. (Castro 2007: 362.)
- Pidä sivun sisältöä aiheen mukaisena ja varmista, että myös kyseinen teksti sisältää avainsanat. (Castro 2007: 362.)
- Määrittele avainsanat meta-tagissa. (Castro 2007: 362.)

- Käytä avainsanoja kuvan alt-tagissa aina kun se on mahdollista. (Castro 2007: 362.)

Mutta

- Älä käytä avainsanoja siellä, missä niiden käyttö ei ole järkevää. Avainsanojen luonnollinen ja johdonmukainen käyttö palkitaan. (Castro 2007: 362.)
- Älä toista hakusanoja toistuvasti ja tarpeettomasti (kuten kirjoittamalla niitä pienillä kirjaimilla ja sulauttaen ne samalla värillä sivun taustaan). Tätä kutsutaan roskaamiseksi ja sen seurauksena sivut voidaan poistaa hakukoneen tuloksista. (Castro 2007: 362.)

Hakukoneille voi myös kertoa tarkalleen sivun sisällöstä määrittelemällä lista kaikkein osuvimmista avainsanoista. Google jättää huomiotta meta-tagin sisältämät avainsanat. Google on sen sijaan kiinnostuneempi niistä avainsanoista, jotka esiintyvät sivun sisällössä. (Castro 2007: 363.)

Sanojen määrä ei välttämättä korvaa laatua. Paul Boutonin mukaan, sivu sijoittuu sitä korkeammalle hakukoneen tuloksissa, mitä lähemmäs haun tehnyt osuu sivun avainsanoja (ja avainsanat eivät sisällä ylimääräisiä sanoja). (Castro 2007: 363.)

Hakukoneet pyrkivät auttamaan kävijöitä erottamaan hakutuloksien sivut toisistaan tarjoamalla lisätietoa sivuista varsinaisten URL-osoitteiden lisäksi. Jotkin hakukoneet käyttävät siksi erityistä määritystä, joka esitellään sivun osoitteen vieressä. (Castro 2007: 364.)

Kun kävijä näkee listan linkkejä, jotka vastaavat syötettyjä avainsanoja, selkeän määrittelyn luominen saattaa olla se tekijä, joka erottaa sivun muiden vastaavien joukosta. Siten etusivun määrittely on luotava ytimekkäästi ja kuvaavalla tavalla. Yleisen markkinointikielen käyttöä tulee välttää ja tarjota sen sijaan erityisiä ominaisuuksia ja piirteitä, jotka erottavat sivun muiden kaltaistensa joukosta (Castro 2007: 364.)

Ei haluttujen kävijöiden pitäminen loitolla

Hakukoneet työllistävät pieniä ohjelmia kuten robotteja tai hämähäkkejä, jotka liikkuvat verkossa ja etsivät uusia sivuja lisättäväksi hakukoneen sivuindeksiin. Mutta joskus voi olla sivuja, joita käyttäjät haluavat tahallaan piilottaa hakukoneilta. Ehkä kyseessä on hyvin henkilökohtainen sivu, joka on tarkoitettu vain omalle perheelle tai vaihtoehtoisesti yrityksen sisäiseen käyttöön tarkoitettu sivu. Sivulle voi onneksi lisätä tietoa, joka kertoo (useimmille) roboteille, että tätä sivua ei pidä lisätä hakukoneen indeksiin. (Castro 2007: 367.)

Sivunkartan luominen

Hakukoneille voi nykyisin lähettää yksittäisiä URL-linkkejä ja ne lupaavat tarkistaa kaikki sivun linkit sivun indeksoinnin yhteydessä. Jotta sivun kaikkien yksityiskohtien löytäminen olisi erityisin helppoa, on hyvä ajatus luoda sivukartta, joka sisältää sivun kaikki osat, jotka voi lähettää eteenpäin hakukoneelle, jolloin voi olla varma, että kaikki asianmukaiset sivut tulevat huomatuksi ja siten indeksoiduksi. Google Sitemap Generator on hyvä työkalu sivukarttojen luomiseen. (Castro 2007: 367.)

Vaikka hakijan hakusanojen vastaavuus saattaa johtaa oman sivun ilmestymiseen hakutulosten joukkoon, yksi merkittävin tekijä oman sivun siirtymiseen noiden tulosten ensimmäisten linkkien joukkoon on sivun suosio. Suosiota mitataan sellaisten samankaltaisten sivujen määrällä ja tärkeydellä, jotka viittaavat omalle sivulle (luonnollisesti oman sivun ulkopuolella). Lyhyesti: jos myös muut sivut linkittävät toisten sivuja omille sivuille, niiden sijoitus hakutuloksissa kohenee. (Castro 2007: 370.)

Vinkkejä hakukoneoptimointiin:

- Luo blogi ja kirjoita usein asiallisia ja mielenkiintoisia artikkeleita, jotka liittyvät samaan aiheeseen kuin luodut verkkosivut. Luo blogistasi linkki omille sivuille. (Castro 2007: 370.)

- Vaihda linkkejä sellaisten sivujen kanssa, jotka sisältävät samankaltaista sisältöä. (Castro 2007: 370.)
- Varmista, että sivun osoite toimitetaan merkittävälle ja samalla myös erikoistuneille hakukoneille. (Castro 2007: 370.)
- Varmista, että verkkosivun URL esiintyy kirjeissä, käyntikorteissa, esitteissä ja muissa myyminen- ja mainosmateriaaleissa. (Castro 2007: 370.)
- Liity verkkorinkiin (web rings), jotka sisältävät samankaltaista sisältöä. (Castro 2007: 370.)

6.3 WordPress-toiminnot

En tule käymään läpi kaikkia toimintoja, joita WordPress tarjoaa, vaan keskityn toimintoihin, joita käytiin läpi vaihtovirran koulutusilaisuudessa Tampereella. Näillä toiminnoilla voi helposti toteuttaa sosiaalista uutismediaa WordPressillä.

Käyttäjätunnukset ja sisäänkirjautuminen

Vaihtovirran tilaaja saa ylläpitäjältä käyttäjätunnuksen ja salasanan, sekä sitä myöten tilaajan käyttöoikeudet. Ensimmäinen askel WordPressissä on sisäänkirjautuminen. Kun käyttäjä on syöttänyt tunnuksen ja salasanan, käyttäjä pääsee WordPressin ohjausnäkyäkseen. Kirjautuminen WordPressiin tapahtuu oman verkkosivun osoitteessa lisäämällä URL:in loppuun vain wp-admin. (esimerkiksi: <http://vaihtovirta.org/wp-admin>)

Sisäänkirjautumisen jälkeen näkyy tilaajalla profiilin henkilökohtaiset asetukset, joita tilaaja voi muuttaa haluamallaan tavalla, mm. salasanat, yhteystiedot, tietoja itsestäsi. Kun tiedot ovat kohdallaan, tilaaja voi mennä Vaihtovirran sivulle, ja osallistua vapaasti keskusteluihin tekemällä sivulle viestejä muiden tekemiin artikkeleihin. Ennen kuin viesti julkaistaan, niin se odottaa moderointia, eli ylläpitäjän pitää ensiksi hyväksyä se asialliseksi viestiksi, jotta se menee läpi sivulle asti.

Kun käyttäjä on ollut tarpeeksi aktiivinen tilaajan roolissa, osallistunut tarpeeksi asiallisesti keskusteluihin tai ollut muuten luotettava henkilö Vaihtovirran ja Varsemmistoliiiton keskuudessa, ylläpitäjät voivat ylentää käyttäjän avustajan tai kir-

joittajan rooliin, joilla molemmilla on paremmat käyttöoikeudet kuin tilaajalla. Kirjoittajat voivat, mm. kirjoittaa artikkeleita, julkaista omia artikkeleita ja poistaa omia artikkeleita.

The screenshot shows the WordPress dashboard for a user named 'Vaihtovirta'. The interface is in Finnish. At the top, there's a navigation bar with 'Uusi artikkeli' (New Article) and 'Kirjaudu ulos' (Logout). Below that, a yellow banner mentions 'WordPress 3.0.4 on saatavilla!' (WordPress 3.0.4 is available!). The main dashboard area is titled 'Ohjausnäky' (Admin View) and is divided into several sections:

- Sivullasi nyt** (Stats): A table showing site statistics: 32 artikkeleita (articles), 4 sivua (pages), 11 kategoriata (categories), and 94 avainsanaa (keywords). It also shows 42 kommenttia (comments), 41 hyväksyttyä (approved), 1 vireillä (pending), and 0 roskaviestiä (spam).
- Viimeisimmät kommentit** (Recent Comments): A list of recent comments with user avatars and names like 'Käyttäjältä jussin testi artikkeliin Tämä on tärkeä uutinen! # [vireillä] hieno'.
- Pikajulkaisu** (Quick Draft): A form for quickly creating a new post, including fields for 'Otsikko' (Title), 'Sisältö' (Content), and 'Avainsanat' (Keywords).
- Syndicated Sources**: A section for managing RSS feeds, showing 'Managed by FeedWordPress 2010.0905.' and options for 'Subscriptions' and 'Updates'.
- Viimeisimmät luonnokset** (Recent Drafts): A section showing 'Ei luonnoksia' (No drafts).

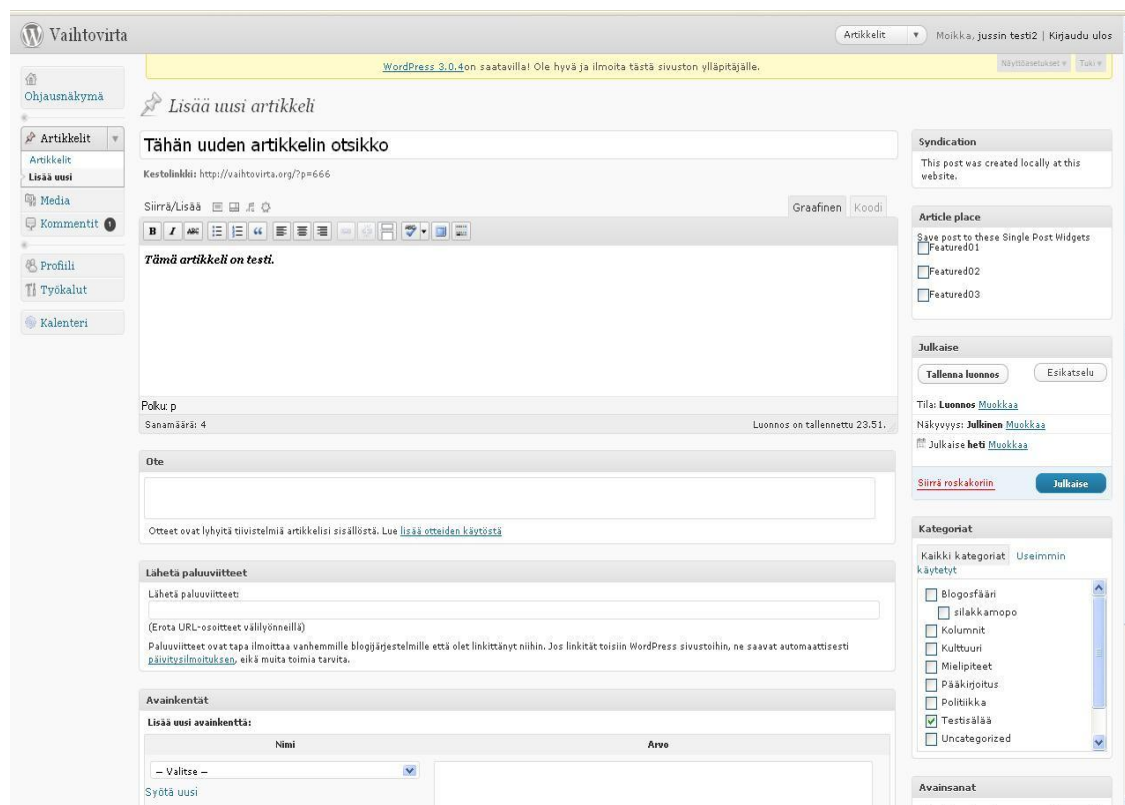
Kuva 6. Kuva ohjausnäkyä kirjoittajan roolin näkökulmasta, sen jälkeen kun käyttäjä on kirjautunut sisään omilla tunnuksilla. Kirjoittajalla on rajoitetut oikeudet käyttää ohjausnäkyä eri alueita. Oikeudet on määritelty Capability Manager-lisäosalla.

6.3.1 Artikkelin lisääminen WordPressissä

Artikkelin tekeminen WordPressissä ei ole vaikeaa ja sen voi oppia varmasti kuka tahansa. Seuraavassa kerron kuinka artikkelin tekeminen käytännössä tapahtuu ja mitä kaikkea sen tekovaiheeseen kuuluu.

Sen jälkeen kun on kirjautunut sisään ja näkee ohjausnäkyä, on käyttäjällä mahdollisuus tehdä artikkeli blogiin. Kuten kuvassa 7. Näkyy, olen jo avannut

artikkelit-valikon ja siinä näkyvät välilehdet ”artikkelit” ja ”lisää uusi”. Valitsemalla ”lisää uusi” voi aloittaa uuden artikkelin tekemisen Vaihtovirtaan.

Kuva 7. Uuden artikkelin voi lisätä WordPressin ohjausnäkymästä, kun valitsee artikkelit-valikosta ”lisää uusi”-välilehden.

Artikkeliin on tärkeää kirjoittaa asiallinen otsikko ja sisältö. Artikkelin voi muotoilla haluamallaan tavalla mm. käyttäen hyväksi työkalurivin eri muotoilupainikkeita, jotka näkyvät sisältölaatikon yläpuolella.

Artikkelille on hyvä myös valita kategoria tai kategoriat johon se kuuluu, tässä tapauksessa testiartikkelini menee testikategoriaan. Avainsanojen käyttö helpottaa myös ihmisiä löytämään artikkelin, jos se sisältää jotain mitä he haluavat lukea. Avainsanat ovat myös tärkeä osa artikkelia, koska se auttaa mm. sivuston haku-koneoptimoinnissa.

Viestikohdan yläpuolella näkyy mahdollisuudet: graafinen ja koodi. Kun kirjoittaa viestiä graafisessa tilassa, niin kaikki tekstit ja muotoilut tulevat viestialueelle

automaattisesti ilman sen kummempaa säätöä. Koodi tila sen sijaan on tarkkaa muotoilua, jos itse haluaa vaikuttaa muotoiluun, mutta koodilehdelle ei välttämättä kannata mennä, jos ei ole kokemusta ohjelmoinnista. Artikkeleihin voidaan myöskin helposti liittää uutta tekstiä, mutta jos liitettävä teksti sisältää epäselvää koodia, niin sitä ei kannata liittää suoraan. Teksti kannattaa mieluummin liittää muotoilemattomana esimerkiksi Microsoft Wordistä.

Muotoilut Microsoft Wordistä eivät ole välttämättä sopivia WordPressiin ja sen takia muotoilut kannattaa mieluummin hoitaa itse WordPressissä typografiaa ajatellen. Sitten kun on kaikin puolin tyytyväinen artikkeliin, niin artikkelin voi julkaista ”julkaise” näppäimellä.

6.3.2 Mediakirjasto

Mediakirjaston kautta voi hakea kaikkia blogiin siirrettyjä mediatiedostoja, eli videoita, kuvia, äänitiedostoja ja muita mediatiedostoja. (Mediablogi 2011: [www.](#))

Jotta oman blogin liikenne ei tulisi liian raskaaksi, on päätettävä kannattaako medioita säilyttää omalla palvelimella vai lisäosan kautta esimerkiksi ImageShackissa tai kenties Dropboxissa. (Mediablogi 2011: [www.](#))

Mediakirjaston laajuus rasittaa palvelinta

WordPressin mediakirjaston laajuus rasittaa palvelinta, varsinkin suurimmilla kävijämäärillä, mutta esimerkiksi kuvien ulkoistaminen muualle ei aina kannata. Median lataaminen kolmannen osapuolen palvelimelta tekee omalle blogille hyvää, mutta mitä sitten, kun palveluntarjoaja lopettaa tai kuvia poistetaan? Esimerkiksi ImageShackilla on oikeus poistaa kuvia palvelusta tai evätä niiden saatavuus tiettyyn verkkotunnukseen. (Mediablogi 2011: [www.](#))

Videot kannattaa ladata aina kolmannen osapuolen palveluun. Esimerkiksi Dailymotion-palveluun, koska siellä on HD-toisto ja hyvät ominaisuudet. Videoita voi toki laittaa suoraan mediakirjastoonkin, mutta niiden näyttäminen sivuilla voi rasittaa liikaa palvelinta. (Mediablogi 2011: [www.](#))

Varsinkin surkean verkkoyhteyden varassa oleva palvelin menee suuresta kapasiteetista tukkoon ja voi kaatua. WordPressiin muutenkin kannattaa asennella käyttöä helpottavia lisäosia, kuten erilaisia nopeuttamislisäosia, joilla järjestelmän vakaus paranee. Kuvia ei kannata suoralinkittää, ei edes vaikka omistaisi kuvan oikeudet, koska kolmannen osapuolen palvelu voi milloin tahansa lopettaa toimintansa tai estää kuvan latauksen. (Mediablogi 2011: [www.](#))

Yksi vaihtoehto on ladata kuvat maksulliseen palveluun, esimerkiksi Dropboxin julkiseen kansioon, mutta sekin on aika työläs vaihtoehto. Työlääksi tämän tekee se, että joutuu lataamaan kuvan Dropboxiin, hakemaan sen linkin ja liittämään sen jälkeen artikkeliin. Täysikokoiset kuvat kannattaa pienentää kuvankäsittelyohjelmalla pienempään resoluutioon, koska tämä säästää kaistaa ja tilaa. (Mediablogi 2011: [www.](#))

Paras on kokonaan rajoittamaton webtila, mutta siinäkin raja kyllä tulee vastaan, jos lataa gigatavun tiedostoja joka päivä. Halpa webtila ei myöskään ole aina hyvä. Luotettavuudesta kannattaa maksaa, koska kalliimpi webtila toimii paremmin ja vakaammin. Ei ole nimittäin miellyttävää, jos verkkosivu on hidaskäyttöinen suuremman osan päivästä. (Mediablogi 2011: [www.](#))

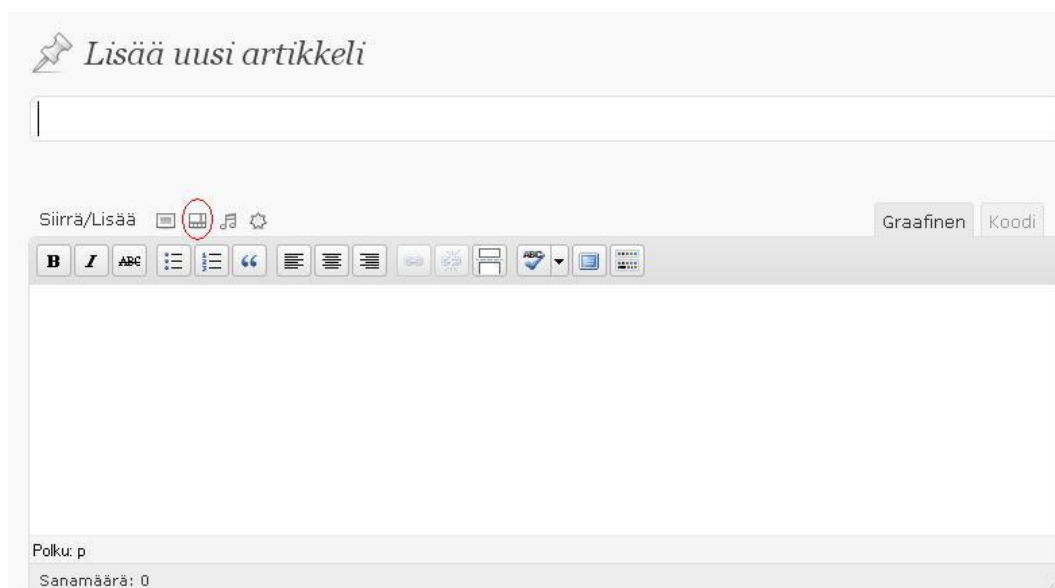
6.3.3 Mediatiedostojen lisääminen artikkeliin

WordPress-blogin artikkeleihin on mahdollista liittää kuvia, videoita, ääniä ja muita mediatiedostoja. Mediatiedostot voivat piristävät kummasti artikkelia, mutta täytyy aina muistaa, että niitä kannattaa lisätä kuitenkin kohtuudella.

Videot

YouTube-videoita pystyy lataamaan syöttämällä videon osoitteen Lisää/Siirrä -kohdan Lisää video-painikkeen kautta.

Kuva 8. Kaikkien mediatiedostojen lisäys painikkeet löytyvät artikkelin työkalurivin yläpuolelta.

On kuitenkin hyvä pitää mielessä, että videot vievät yleensä runsaasti tilaa, eli niiden pyörittäminen myös palvelimelta resursseja. Ei kannata siirtää blogiin videoita, jollei tiedä että palvelimen resurssit siihen riittävät.

WordPressissä ei ole omaa videontoisto-ohjelmaa mukana, eli tietokoneelta blogiin laitettu video näkyy artikkelissa pelkkänä linkkinä kyseiseen videoon.

Blogin käyttäjät voivat kuitenkin avata tiedoston oman tietokoneen videonkatse-
luohjelmalla. Videon lisääminen URL-osoitteesta tarkoittaa sitä, että blogissa näkyy linkki valittuun osoitteeseen, jossa video sijaitsee jossakin muualla Internetissä.

Youtube-videon upotus

Jos haluaa upottaa Youtube-videon osaksi WordPress-artikkelia, niin se tapahtuu klikkaamalla videon sivulla Youtubessa näkyvää “Jaa”-painiketta, jonka avauduttua pitäisi löytyä “Upota”-painike, mutta vain silloin, jos videon laatija on sallinut upottamisen.

Linkki tähän videoon:

Upota Lähetä video sähköpostitse   lisää

```
<iframe width="425" height="349" src="http://www.youtube.com/embed/ZnehCBoYLbc" frameborder="0" allowfullscreen></iframe>
```

Kun olet valinnut ominaisuudet, kopioi ja liitä yllä oleva upotuskoodi. Koodi muuttuu valitsemiesi ominaisuuksien mukaan.

Sisällytä aiheeseen liitt. videot
 Ota käyttöön yksityisyysuoja [?]
 Käytä HTTPS-yhteyttä [?]
 Käytä vanhaa upotuskoodia [?]

425 × 349 480 × 390 640 × 510 960 × 750 Oma

Leveys: px
Korkeus: px

Kuva 9. Jos YouTube-videon upotus on mahdollista, niin avautuu näkyviin upotusvalintaikkuna.

Videon koko valitaan upotusvalintaikkunan alareunasta. Videon suurimman mahdollisen koon määrää se, että kuinka leveä blogin palsta on. Paras vaihtoehto on yleensä 480 pikseliä leveä koko, mutta joihinkin blogeihin saattaa mahtua myös leveämpi video. Videosoitimen väriasetukset voi halutessaan valita videon koko vaihtoehtojen yläpuolelta.

Valintaruuduista voi valita ”Sisällytä aiheeseen liitt. videot”, jos haluaa että videosoitin ehdottaa videon päätyttyä käyttäjälle muita samankaltaisia videoita. ”Ota käyttöön yksityisyysuoja” vaikuttaa siihen miten YouTube käsittelee evästeitä.

”Käytä HTTPS-yhteyttä” on turvallinen vastine HTTP:lle, se luo kerroksen sala-koodia tiedon ympärille, kun tieto kulkee tietokoneen ja web-palvelimen välillä.

Sivustot, jotka käyttävät HTTPS:sää sisältävät yleensä sisältöä muilta sivuilta. Kun ei mene joidenkin sivuston osiin käyttäen HTTPS:ää, Internet-selaimet saattavat luoda ”sekalaista sisältöä” varoituksen, koska kaikki sivuston osat eivät ole välttämättä turvassa. Sen välttämiseksi, ja jotta sivusto voisi tukea HTTPS:sää johdonmukaisemmin, voi valita uuden käytä HTTPS-yhteyttä upotuksessa vaihtoehtona.

”Käytä vanhaa upotuskoodia” vaihtoehto on esillä, koska on olemassa kaksi eri upotuskoodi tyyliä, jotka ovat käytettävissä YouTube-videoihin. Uusi upotuskoodi tukee sekä Flash- ja HTML5-videoita. Vanhempi koodi tukee vain Flash-toistoa. Jotkut palvelut saattavat tukea vain vanhempaa upotuskoodia. Upotuskoodi muuttuu kokoajan tekemien valintojen perusteella.

Kun kaikki ominaisuudet on muutettu haluttuihin muotoihin, sen jälkeen valitaan upotuskoodi klikkaamalla koodi-ikkunaa tai koodin voi myös valita näppäinyhdistelmällä ”ctrl+A” ja koodin kopiointi ”ctrl+C”.

Kun upotuskoodi on valittu, videon voi liittää WordPress-artikkeliin kooditilassa. Tulee valita tekstimuokkaimen oikeasta yläkulmasta tilaksi ”Koodi” (code). Sen jälkeen pitää viedä hiiren kursori kohtaan, jossa haluaa videon näkyvän, ja liittää koodi näppäinyhdistelmällä ”ctrl+V”. Lopuksi artikkeli tallennetaan ja kannattaa myös katsoa esikatselussa, että video varmasti toimii niin kuin pitäisi.

Kuvat

Ensimmäisellä painikkeista lisätään artikkeliin kuvia. WordPressin tukemat kuvatiedostomuodot ovat jpg/jpeg, gif ja png.

Painikkeen takaa avautuu valintaikkuna:

Kuva 10. Kuvat voi hakea omalta tietokoneelta ja siirtää ne sieltä WordPressiin klikkaamalla ”Valitse tiedostot” painiketta. Flash-pohjaisen tiedonsiirtimen avulla kuvia voi ladata monta kerralla, mutta jos ei tämä jostain syystä toimi, kuvat voi hakea selaimen latausohjelmalla yksitellen.

Kuvien lataamisen jälkeen syötetään sovellukseen kuvien tiedot. Ainoa pakollinen tieto on ”Otsikko”. ”Vaihtoehtoinen teksti” valikkoon voi laittaa tekstiä, jos haluaa, että blogin käyttäjät näkevät tekstiä, kun he vievät hiiren cursorin kuvan päälle. Kuvalle voi myös laittaa pidemmän kuvauksen ja kuvatekstin.

”Linkin URL” valikkoon voi määrittää linkin, jota klikkaamalla käyttäjä näkee kuvan alkuperäisen tiedoston. Jos haluaa tiedoston alkuperäisen kuvan näkyviin, niin laittaa ”Tiedoston URL”, ja jos ei halua linkkiä niin laittaa ”Ei mitään”

Valikon ”Artikkelin URL” vaihtoehdolla saa kuvalle oman erillisen sivun kun kuvaa klikkaa. Sivulla näkyy edellisissä kohdissa syötetyt tiedot ja kuvan alkuperäinen kuvatiedosto linkitettyinä.

Seuraavana on vuorossa kuvan ”asettelu”. Jos kuva on liitetty artikkeliin sopivan suurena, ettei teksti kierrä sitä, niin ”Ei mitään” on hyvä vaihtoehto, koska asetellut ovat jo kohdallaan. Kuvan voi myös asetella artikkelin keskelle, vasempaan tai oikeaan reunaan. Lopuksi asetetaan kuvan koko. Kuvan maksimikoko riippuu blogin ulkonäköasetuksista.

”URL-osoitteesta” vaihtoehto tarkoittaa sitä, että kuva sijaitsee jossain muualla Internetissä, josta linkki luodaan omaan blogiin, mutta sitä ei tallenneta palveli-

melle. Jollei kyseessä ole jokin oma verkkosivun kuva, kannattaa kuitenkin aina ottaa selvää, että ei riko tekijänoikeuksia

Pakolliset täytettävät kohdat ovat otsikon kirjoitus ja ”Kuvan URL” kohtaan tulee laittaa tarkka web-osoite, jossa kuva sijaitsee. ”Linkitä kuva” kohtaan voi syöttää URL:in, johon käyttäjä päätyy, kun se klikkaa kuvaa.

”Mediakirjasto” valikosta löytää kaikki WordPressiin liitetyt kuvat.

Artikkeliin pitäisi tulla näkyviin Galleria-välilehti, jos artikkeliin on lisätty vähintään yksi kuva. Galleriasta voi muokata kuvien tietoja.

Äänitiedostot

Seuraavasta painikkeesta lisätään äänitiedostoja. Toiminnot ovat lähes samat kuin videoiden kanssa.

Muut mediatiedostot

Neljännestä painikkeesta artikkeliin voi lisätä mediatiedostoja, kuten tekstinkäsittelydokumentteja tai pdf-dokumentteja. Lisääminen on hyvin samanlaista kuin edellä kuvattujen muidenkin mediatiedostojen.

Flash ym.

Flash-, Quicktime-, Shockwave- sekä Windows Media ja Real Media -tiedostojen upottaminen artikkeleihin tapahtuu hieman eri tavalla kuin muiden mediatiedostojen.

Jotta upotuspainikkeen saa näkyviin, on valittava tekstimuokkaimen työkalurivin oikeasta reunasta painike ”näytä/piilota lisäasetukset” ellei se ole jo valmiiksi näkyvissä.

Seuraavaksi tulisi valita painike ”lisää upotettu media/upotetun median asetukset”

Upotetut median tarvitsevat niitä tukevan lisäosan toimiakseen. Joillakin käyttäjillä ei välttämättä ole median tukea asennettu. Flash-tuki pitäisi yleensä löytyä, mutta muut tiedostot saattavat jäädä joiltakin blogin käyttäjiltä näkemättä tuen puutteen vuoksi.

7. PÄÄTELMÄT

Tässä luvussa esittelen vielä tutkimusongelmien selvitykset ja tutkimuksen tärkeimmät tulokset tiivistetysti. Kerron myös huomioitani liittyen WordPressin käyttöön Vaihtovirta projektin toteuttamisessa.

Tutkimusongelma 1. Mikä on WordPress-blogisovellus ja mistä se koostuu?

WordPress-ohjelma sopii erinomaisesti bloggaamiseen, koska se on ilmainen, nopeasti opittavissa, helppo asentaa ja sen käyttäminen on todella yksinkertaista. WordPress on ominaisuuksiltaan juuri sitä, mitä avoimen lähdekoodin ohjelmistolta voi toivoa. Kaiken lisäksi se on hyvin tuettu ja käytössä ympäri maailmaa. WordPress on kehittynyt ominaisuuksiltaan huikeasti vuosien varrella. Ketterästä blogialustasta on muodostunut esimerkillinen sisällönhallintajärjestelmä.

Tarkoitukseni ei ole ollut vain mainostaa WordPressin erinomaisuutta, vaan selvittää lukijalle, millaisia ominaisuuksia tämä ohjelma sisältää muihin vastaaviin ohjelmiin verrattuna sekä esitellä WordPressin ominaisuuksia ja mahdollisuuksia. Sillä voidaan nykyään luoda lähes kaikenlaisia sivustoja.

WordPress koostuu lähinnä kolmesta elementistä: WordPress-ytimestä, lisäosista ja teemoista. Nämä tekijät voivat olla vuorovaikutuksessa keskenään ja tuottaa lopullisen tuotoksen näkyväksi loppukäyttäjälle. WordPressiä voi myös laajentaa erilaisilla vimpaimilla joilla voi parantaa entisestään käyttäjien web-kokemuksia.

Tutkimusongelma 2. Mitkä ovat tällä hetkellä johtavat sisällönhallintajärjestelmät ja mihin tarkoitukseen mikäkin ohjelma on paras?

Tutkittuani kymmeniä Internetistä löytyviä sisällönhallintajärjestelmien ”top 10” listoja sekä vertailtuani erilaisia sisällönhallintajärjestelmiä tulin siihen tulokseen, että suosituimmat ja parhaaksi todetut sisällönhallintajärjestelmät koostuvat melkein aina kolmikosta WordPress, Joomla ja Drupal. Nämä kolme sisällönhallintajärjestelmää ovat kaikki kuitenkin hyvin erilaisia ja jotkut ovat tiettyihin tarkoituksiin vahvempia kuin toiset.

WordPress on pitkän uransa aikana säilyttänyt soveltuvuutensa yksinkertaisiin blogipalveluihin eikä ole laajentunut Drupalin kaltaiseksi monityökaluksi. WordPress vahvuuksia blogijulkaisujärjestelmänä ovatkin juuri sen helppokäyttöisyys ja tarkoituksenmukaisuus. WordPressin toiminnot on suunniteltu niin, että kokemattomatkin käyttäjät osaavat käyttää WordPressin tärkeimpiä toimintoja.

Drupalin vahvuutena on ehdottomasti kehittäjäystävällisyys ja suuri yhteisö. Drupalia pystyy laajentamaan helposti ja Drupal sopii mainiosti monimutkaisiin, isoihin verkkopalveluihin. Drupalia ei ole kuitenkaan helppoa käyttää jos vertaa Drupalia esimerkiksi WordPressiin, mutta monelle taitavalle PHP- ja MySQL-ohjelmoijalle tämä ohjelma on todella hyvä valinta. Jos osaa käyttää ohjelmaa hyvin, sillä pystyy toteuttamaan todella hienoja sivustoja. Drupalia ei kannata käyttää yksinkertaisiin ja helposti toteutettaviin verkkopalveluihin, vaan niihin kannattaa käyttää mieluummin esimerkiksi WordPressiä. Drupali ei ole niin käyttäjäystävällinen kuin WordPress tai Joomla, mutta Drupalin kehittäjäystävällisyys ja laajennettavuus ovat taas Joomlaa ja WordPressiä paremmat.

Joomla puolestaan sopii parhaiten pienille ja keskikokoisille verkkopalveluratkaisuille. Se on monipuolinen sisällönhallintajärjestelmä, joka sopii hyvin esimerkiksi perinteisille verkkosivustoille. Myös Joomlaan löytyy paljon laajennuksia ja lisäosia, mutta Joomlaan selkein vahvuus on kuitenkin tavallisen sisällöntuottajan näkökulmasta käyttöliittymän selkeys. Käytettävyys on parempi kuin Drupalilla, mutta aivan WordPressin veroinen käytävyydeltään Joomla ei kuitenkaan ole.

Jos tavoitteena on perustaa nopeasti vain pelkkä yksinkertainen blogi, käytettäväksi ohjelmistoksi kannattaa valita WordPress. Jos käytössä on enemmän aikaa ja rahaa, sekä PHP- ja MySQL-ohjelmointitaidot omaavia henkilöitä, paras vaihtoehto ohjelmistoksi on todennäköisesti Drupal tai Joomla.

Tutkimusongelma 3. Miten rakentaa oma sopiva WordPress-teema?

Jos käyttäjä luottaa omiin CSS- ja HTML-taitoihinsa, oman WordPress teeman toteuttaminen ei ole vaikeaa. Jos kyseiset ohjelmointikielet eivät ole hallussa, niin

käyttäjän on paras valita valmis teema, joita on kahta lajia: ilmaisia ja maksullisia (premium theme). Teeman valinta voi olla vaikeaa, koska teema on suurin ratkaiseva tekijä sivun ulkonäköön, tuntuun ja organisaatioon. Käyttäjä löytää ohjeita ja vinkkejä teemaan valintaan ja tekemiseen Internetistä muun muassa sivustolta WordPress codex: (<http://codex.wordpress.org/>).

Vaikka käyttäjä valitsisi valmiin teeman, teeman muokkaaminen ja kustomointi omiin tarpeisiin sopivaksi on mahdollista ja käyttäjän kannalta hyödyllistä. Kustomointi on melko helppoa, ja se tekee käyttäjästä vain entistä taitavamman bloggaajan, jos käyttäjä on edes hieman perehtynyt ohjelmointiin.

Jos käytössä on runsaasti resursseja, myös maksullinen teema voi olla hyvä valinta, jos ilmaisista teemoista ei löydy sopivaa ratkaisua käyttäjän tarpeisiin. Valitsi maksullisen tai ilmaisen teeman, teemaa kannattaa aina muokata käyttäjän tarpeisiin sopivaksi, sillä uniikki ulkonäkö erottuu edukseen blogin lukijoiden näkökulmasta. Mielestäni kaikista paras ratkaisu on tehdä oma teema alusta pitäen käyttäen hyväksi WordPressin sisäänrakennettuja ominaisuuksia. Oman teeman rakentamisessa on jo alussa hyvä päättää, tekeekö teemasta julkisen, jolloin muutkin pääsevät hyödyntämään kyseistä teemaa.

Tutkimusongelma 4. Kuinka valita oikeat lisäosat WordPressiin?

WordPress on jo oletus-ominaisuuksiltaan kätevä, mutta ominaisuusvalikoimaa pystyy laajentamaan helposti erilaisilla lisäosilla. Lisäosia on monia tuhansia ja monet ovat todella käyttökelpoisia ja lataamisen arvoisia lisiä blogiin, mutta kaikkia vastaantulevia lisäosia ei kannata harkitsematta asentaa blogiin. Mitä enemmän lisäosia löytyy, sitä enemmän tietokanta kuormittuu ja blogi saattaa huomattavasti hidastua latausajoiltaan, koska selain joutuu hakemaan dataa useista paikoista palvelimelta. Kannattaa hakea vain ne lisäosat joita todella tarvitsee. Vaihdevirtaan on noin kymmenen lisäosaa käytössä jatkuvasti, mikä on osoittautunut käytännössä riittäväksi määräksi. Monien blogien käytettävyys on pilattu liiallisella lisäosakokoelmalla.

Jos jokin jo ladattu lisäosa vaikuttaa epätoimivalta tai epäluotettavalta, se kannattaa poistaa heti viemästä turhaa tilaa ja resursseja. Hyödylliset lisäosat ovat sellaisia, joille löytyy todellinen tarve ja käyttöä blogissa.

Ennen lisäosan lataamista on hyvä tarkistaa, löytyykö siitä tietoa Internetistä. Monet käyttäjät ovat kirjoitelleet arvosteluja Internetiin lisäosan luotettavuudesta ja laadusta, mikä auttaa valitsemaan kyseessä olevaan blogiin parhaat lisäosat. Suosituimmat lisäosat eivät yleensä ole käyttäjien listauksissa ensimmäisillä sijoilla omilla kategorioissaan turhaan, ja niiden lataamista kannattaa harkita.

8. YHTEENVETO

Työ oli mielestäni aiheeltaan mielenkiintoinen ja ajankohtainen. Yhteistyöni Medijalostamon kanssa sujui moitteettomasti, Ilpo Puhakka oli hyvin avulias ja hänen positiivinen asenteensa motivoi työn eri vaiheissa. Projekti oli mielenkiintoinen ja tehtävää riitti koko projektin ajalle. Saavutin opinnäytetyössä asettamani tavoitteet, sillä opin käyttämään paremmin WordPressin kaikkia ominaisuuksia ja sain olla mukana sosiaalisen verkkojulkaisun perustamisessa, sekä olla mukana projektin toteuttamisen kaikissa vaiheissa. Projektin huipennuksena Ilpo Puhakka pyysi minua vielä verkkojulkaisukurssin apukouluttajaksi kouluttamaan WordPressin käyttöä kahdelletoista henkilölle, mikä oli varsin mielenkiintoinen kokemus. Helpointa opinnäytetyössä oli WordPressin käyttö ja vaikeinta aikataulussa pysyminen. Aihetta käsittelevää tietoa löytyi kiitettävästi sekä kirjastoista että Internetistä.

Vaihtovirrasta haluttiin tehdä selkeä ja looginen verkkojulkaisu. Vaihtovirran koulutustilaisuudessa eräs koulutettava henkilö sanoi näin: ” Tämä on todellakin pelkkää hiiren napin klikkailua, jolla pääsee eteenpäin ohjelmassa ja sillä luodaan vaihtovirtaan kehittävää keskustelua, kuka tahansa varmasti oppii käyttämään tätä ohjelmaa ”. Hyvillä mielillä voinkin todeta, käyttäjien näkökulmasta asetetut tavoitteet saavutettiin Vaihtovirran toteutuksessa.

Opinnäytetyöni antaman kokemuksen perusteella verkkosivuston tai blogin perustajan kannattaa ehdottomasti tutustua WordPress-ohjelmaan. Myös niille sivuston ylläpitäjille, jotka tuntevan nykyisen julkaisualustansa olevan vaikea käyttää, WordPress voi tarjota helppokäyttöisemmän vaihtoehdon. WordPressin erityisiä vahvuuksia ovat juuri sen helppokäyttöisyys ja selkeys, jolloin blogin tai verkkosivun luoja voi keskittyä sisällön tuottamiseen sen sijaan, että suurin osa ajasta kuluisi ohjelman käytön opettelemiseen ja mahdollisten ongelmien selvittämiseen. Vaihtovirta-projektin kaltaisissa verkkojulkaisuprojekteissa WordPress on oiva ja käytännössä toimivuutensa osoittanut julkaisualusta.

LÄHTEET

Painetut teokset

Castro, Elizabeth 2007. Kotisivut kuntoon, - html,xhtml ja css. Readme.fi.

T. Douglas, Robert & Little, Mike & W. Smith, Jared 2006. Building online communities with Drupal, phpBB, and WordPress. Apress.

McNulty, Scott 2009. Building a WordPress blog people want to read. Peachpit Press.

Ta'eed, Collis & Alexander, Harley 2008. How to be a rockstar WordPress designer. Rockable Press.

Elektroniset julkaisut

Blogimaa 2010a. Permalinkki [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-muodossa:
<URL:http://www.blogimaa.com/fi/sanasto-blogimaa/permalinkki.htm>

Blogimaa 2010b. Blogroll [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-muodossa:
<URL:http://www.blogimaa.com/fi/sanasto-blogimaa/blogroll.htm>

Blogimaa 2010c. Trackbacks[viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-muodossa:
<URL:http://www.blogimaa.com/fi/sanasto-blogimaa/trackbacks.htm 2010>

Blogimaa 2010). Pingback [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-muodossa:
<URL:http://www.blogimaa.com/fi/sanasto-blogimaa/pingback.htm>

Blood, Rebecca 2000. Weblogs: a history and perspective, päivitetty 26.7.2010 [viitattu 6.5.2011]. Ssaatavilla www muodossa:
<URL:http://rebeccablood.net/essays/weblog_history.html>

Dohlin, Dave 2009. WordPress Plugins - How to choose plugins you need, and plugins to avoid [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www muodossa:

<URL:<http://website-in-a-weekend.net/getting-started/wordpress-plugins-how-to-evaluate-which-plugins-you-need-and-which-plugins-to-avoid/>>

Helsingin Yliopisto 2005. Opettajan verkkokurssituki, päivitetty 4.2.2005 [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

<URL:<http://www.cs.helsinki.fi/group/vertti/vertti/elearn0.shtml>>

Jiang, William 2010. Wordpress vs Joomla vs Drupal. [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

<URL:<http://williamjxj.wordpress.com/2010/11/10/wordpress-vs-joomla-vs-drupal/>>

Mediablogi 2011. WordPressin mediakirjasto. [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

<URL:<http://hpguru.net/wordpressin-mediakirjasto/>>

Rongas, Anne 2006. Blogi – rönnyilevä ilmiö. [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

<URL:<http://opeblogi.blogspot.com/2006/04/blogi-rnsyilev-ilmi.html>>

Stiffler-Dean, Tim 2009. Wordpress vs Joomla vs Drupal. [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

<URL:<http://www.goodwebpractices.com/other/wordpress-vs-joomla-vs-drupal.html>>

Strojny, Drew 2006. Convert HTML to WordPress, päivitetty 2010 [viitattu 6.5.2011] Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa):

<URL:<http://thethemefoundry.com/blog/html-wordpress/>>

Syrja Interactive. Sisällönhallinnan haasteet. [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa) <URL:<http://syrja.as/utopia/sisallonhallinta>>

Wikiopisto 2010. Vaihtovirta, päivitetty 19.8. 2010 [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla [www-muodossa](http://www.muodossa): <URL:<http://fi.wikiversity.org/wiki/Vaihtovirta>>

Wikipedia 2011a. History Of blogging, päivitetty 14.4.2011 [viitattu 6.5.2011].

Saatavilla www-muodossa:

<URL:http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_blogging>

Wikipedia 2011b. Blog, päivitetty 21.4.2011 [viitattu 6.5.2011] saatavilla www-

muodossa: <URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/Blog>>

Wikipedia 2011c. Sisällönhallintajärjestelmä, päivitetty [viitattu 6.5.2011 [Viitattu

21.04.2011]]. Saatavilla www-muodossa:

<URL:<http://fi.wikipedia.org/wiki/Sisällönhallintajärjestelmä>>

Wikipedia 2011d. RSS, päivitetty 1.1.2011 [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-

muodossa: <URL:<http://fi.wikipedia.org/wiki/RSS>>

Wikipedia 2011e. Web widget, päivitetty 26.4.2011 [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla

www-muodossa: <URL:http://en.wikipedia.org/wiki/Web_widget>

Wikipedia 2011f. Web hosting service, päivitetty 5.5.2011 [viitattu 6.5.2011].

Saatavilla www-muodossa:

<URL:http://en.wikipedia.org/wiki/Web_hosting_service >

Wikipedia 2011g. Ohjelmointirajapinta, päivitetty 18.4.2011 [viitattu 6.5.2011].

Saatavilla www-muodossa:

<URL:<http://fi.wikipedia.org/wiki/Ohjelmointirajapinta> >

Wikipedia 2011h. WordPress, päivitetty 3.5.2011 [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla

www-muodossa: <URL:<http://en.wikipedia.org/wiki/WordPress> >

Wordpress.com (Suomi) 2009. Wordpress.com ja Wordpress.org, mitä eroa? [Viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-muodossa:

<URL:<http://fi.forums.wordpress.com/topic/wordpresscom-ja-wordpressorg-mita-eroa>>

Wordpress.org 2011a. Capablity Manager [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-

muodossa: <URL:<http://wordpress.org/extend/plugins/capsman/>>

Wordpress.org 2011b. My Calendar [viitattu 6.5.2011]. Saatavilla www-muodossa: <URL:<http://wordpress.org/extend/plugins/my-calendar/>>